

PROGRAM FOR OSLO MDG

2019-23

INNLEDNING

«Tenk nytt – stem grønt!» var slagordet til Miljøpartiet De Grønne i 2015, da vi fikk vårt store gjennombrudd i Oslopolitikken. Fire år med en hånd på rattet har vist hva som er mulig å få til med et nytenkende grønt parti i førersetet. Oslo har blitt bedre. Historien om Oslo med Miljøpartiet De Grønne i førersetet er usedvanlig. Det er historien om et lite parti som havnet på vippen, brukte makta til å få hånda på rattet og endret kursen så Oslo fikk en politikk i tråd med Paris-avtalen.

Stadig flere partier kjemper om å være grønne og ta miljøutfordringer på alvor. Det er bra – det har miljøet og naturen absolutt godt av. Det skyldes selvsagt at det blir stadig klarere at det haster å handle, at vi trenger byene til å gå foran når verdens regjeringer henger etter og ikke våger å gjøre det som skal til for å sikre fortsatt gode liv for framtidige generasjoner. Men det skyldes også at Miljøpartiet De Grønne har satt klima og miljø høyt på dagsordenen og flyttet debatten.

Mye står på spill i dette valget. Skal den positive utviklingen i Oslo fortsette med politikere som våger å tenke nytt, trenger vi din stemme. Vi lover å gi deg god valuta for den. Med din stemme skal vi fortsette å hale og dra i de andre partiene. Vi skal fortsette å flytte debatten. Og vi skal fortsette å ha hånda på rattet.

Å gjøre Oslo mer bærekraftig handler ikke bare om kutt i klimagassutslipp. Vi vil gjøre det som skal til for å få et Oslo som er bra både for mennesker, økonomien og miljøet. Programmet vårt er inspirert av FNs 17 bærekraftsmål*. Vi har laget 17 Oslomål. Dette gir en ny og konstruktiv tilnærming til Oslopolitikken.

Vi skal skape en by hvor vi lever gode liv som ikke ødelegger for andre. En by med levende nabolag, der færre er ensomme og vi har mer tid til venner og familie. Der ungene kan leke trygt ute og gå og sykle til skolen med frisk luft i lungene. En by hvor vi fortsatt kan gå tur i vill natur i Oslomarka, bade i elver og havnebasseng og fiske i fjorden. En by som tar sin del av ansvaret for en verden der færre drives på flukt, der vi reduserer klimagassutslippene og sikrer sunne økosystemer slik at også de som kommer etter oss kan få gode liv.

Oslo skal bli verdens beste by for mennesker og miljø.

*Grafikkene for FNs bærekraftsmål er brukt i tråd med retningslinjene. Bruk av grafikkene innebærer ikke at FN har behandlet eller vurdert innholdet i programmet. Her finner du FNs bærekraftsmål: <https://www.fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal>

VÅRE KJERNESAKER 2019-2023

- Oslo skal være en nullutslippsby i 2030, uten helsefarlig luft. Byen skal styres etter et klimabudsjett med konkrete og forpliktende tiltak for å nå målet.
- Vi skal skape verdens beste fotgjengerby. Vi vil øke antall kollektivavganger og redusere prisene og bygge 100 km med ny sykkelvei i løpet av perioden.
- Markagrensa ligger fast. Naturen og det biologiske mangfoldet i Osloområdet, Oslofjorden og grøntområdene i byene skal ikke bare bevares, men gjenopprettes og styrkes.
- Byutviklingen skal skje på innbyggernes premisser, ikke utbyggernes. Vi vil ha sterk kommunal styring, god innbyggermedvirkning og støtte opp om lokale initiativ.
- Oslo skal etablere en tredje boligsektor, et tilbud med rimeligere boliger og alternative boformer over hele byen.
- Leken skal tilbake i første klasse, og vi vil gå imot heldagsskolen. Grunnskolen skal ha mindre testing, mindre lekser og mer aktivitet og kreativ læring.
- Vi skal legge til rette for bedrifter og gründere som fremmer det grønne skiftet.
- Vi skal redusere reklametrykket i byen for å begrense skjønnhets- og forbrukspress, og innføre reklamefrie soner rundt barnehager og skoler.
- Oslo skal være en mangfoldig kulturhovedstad, med flere og bedre kulturtilbud over hele byen.
- Vi skal legge til rette for et bærekraftig, sunt og dyrevennlig forbruk, med kommunen som pådriver

17 BÆREKRAFTSMÅL

FOR OSLO

Oslomål 1: Redusere forskjeller og bekjempe fattigdom	5
Oslomål 2: Sunn og bærekraftig mat	7
Oslomål 3: God helse og livskvalitet for alle	9
Oslomål 4: En god skole og kreativ oppvekst	11
Oslomål 5: Frihet og like rettigheter for alle	15
Oslomål 6: Meningsfull fritid og mangfoldig kulturliv	17
Oslomål 7: Grønn og trygg transport for alle	20
Oslomål 8: Anstendig og bærekraftig arbeidsliv	25
Oslomål 9: Innovativt næringsliv og solid infrastruktur	26
Oslomål 10: Levende nærmiljø og gode nabolag	29
Oslomål 11: Bærekraftig forbruk og sirkulær økonomi	33
Oslomål 12: Et klimaregnskap som går i pluss	35
Oslomål 13: Rent vann og ren fjord	38
Oslomål 14: Respekt for dyr og natur	39
Oslomål 15: Naturen som kilde til livskvalitet	41
Oslomål 16: En ny politisk kultur	43
Oslomål 17: Den beste byen for verden	44

OSLOMÅL 1: REDUSERE FORSKJELLER OG BEKJEMPE FATTIGDOM

Oslo er en fantastisk by å bo i for de aller fleste - men ikke alle har de samme mulighetene for et godt liv. Oslo har de største forskjellene i landet, og vi har områder med store andeler barnefattigdom. Det er vårt felles ansvar å sørge for at alle Oslo-boere har mulighet til å leve et godt liv, uavhengig av hvor de har vokst opp og hvem som er foreldrene deres.

Utprøving av borgerlønn

En sikret grunninntekt som borgerlønn fjerner økonomisk utrygghet og bidrar til bedre helse. Med borgerlønn kan tid og krefter som før ble brukt til å ligge våken om nettene og lure på hvordan man skal betale husleien brukes til å bedre sin egen livssituasjon. Grunninntekten skal erstatte andre offentlige ytelser som blant annet dagpenger og arbeidsavklaringspenger. Vi vil ta initiativ overfor staten til å prøve ut borgerlønn i to bydeler i samarbeid med et forskningsmiljø og NAV.

Gi flere grupper mulighet til inntekt

Vi vil jobbe for flere arbeidsplasser for ungdom og andre som har falt utenfor arbeidslivet. Vi vil ansvarliggjøre både kommunen og privat næring for å få på plass lærlingeplasser, og opprette støtteordninger for små og mellomstore bedrifter som ønsker å inkludere nye arbeidstagere. Vi vil utvide ordningene for sommerjobb til unge i bydelene og jobbe med lokalt næringsliv, borettslag og sameier for å få til «jobb for 1000», et tiltak hvor lokal ungdom kan gjøre nyttige småjobber og tjene litt penger på dette.

Målrettet innsats i utsatte områder

Det er et felles ansvar å sørge for at alle i Oslo har de samme mulighetene, uansett hvor i byen de bor. Derfor vil vi videreføre en offensiv områdepolitikk i Oslo, der kommunen går inn i utsatte områder og gjør en særlig innsats for å løfte bo- og nærmiljøet. Områdeløftene skal være faktabaserte, tilpasset de spesifikke utfordringene i hvert område med involvering fra innbyggerne.

Alle skal ha tilgang til aktivitetsskole og barnehage

Manglende tilgang til barnehage og aktivitetsskole reproducerer forskjeller. Innføringen av gratis kjernetid i barnehagen og AKS har vært vellykkede tiltak som mange benytter seg av. Oslo kommune bør satse på universelle og brede tiltak som treffer flest mulig, fremfor behovsprøving. I neste periode mener vi at reduksjon i pris for barnehagen for alle familier bør prioriteres, spesielt for de eldre barna.

Kompetanse om informasjonssamfunnet

Det er et demokratisk problem at kun en andel av befolkningen har kompetanse om informasjonssamfunnet. Vi vil derfor at Oslo kommune støtter opp under tiltak som "La kida kode" og tilsvarende, også for den voksne befolkningen.

Rimelige fritidsaktiviteter for barn og unge

Den organiserte idretten inkluderer mange, likevel er for mange satt på sidelinjen. Alle skal gis mulighet til en aktiv fritidsaktivitet, uavhengig av familieøkonomi eller bosted. Dette må sikres på flere måter, både ved å sikre lik mulighet til deltakelse i byens idrettslag og at det finnes fullgode alternativer til den organiserte idretten. Vi ønsker å legge et øvre tak på kostnadene for å delta i fritidsaktiviteter i byen, slik at alle får muligheten til å være med.

En tredje boligsektor som gir rimeligere boliger

Oslo skal ha rom for alle - uansett lommebok. Dette får vi ikke ved å kun øke takten på den kommersielle boligbyggingen, men ved å satse målrettet på de gruppene som trenger det mest. Derfor vil vi etablere en tredje boligsektor i Oslo som kan supplere og skape en motvekt til det stadig mer ekskluderende, ordinære boligmarkedet. Det må bli mer attraktivt både for kommersielle og ideelle aktører å satse på modeller for rimeligere boliger over hele byen. Kommunen skal ha en åpen og utprøvende tilnærming, med forskjellige pilotprosjekter for å finne en modell tilpasset norske forhold. For eksempel vil vi ha forsøk med at 20% av boliger i nye utbyggingsprosjekter har redusert pris, og utleieboliger organisert i ikke-kommersielle selskaper med støtte fra kommunen, slik allmenbolig+ fungerer i København.

En tredje boligsektor med rom for de som vil bo annerledes

Boligbyggingen i Oslo er i dag dominert av en håndfull store utbyggere og lite variasjon. Derfor vil vi støtte opp om initiativer til flere bofellesskap og ikke-kommersielle boligbyggelag, slik vi har sett med forslag til kunstnerboliger i Hovinbyen og Ormsundveien Økogrend. Oslo trenger at det utvikles andre og mer fleksible boformer enn i dag, med flere boliger som er tilpasset alternative boformer, som kollektiv og generasjonsboliger. Vi vil feste bort kommunale tomter til gunstige vilkår for ikke-kommersielle boligstiftelser, og utarbeide en finansieringsmodell for investering i egen bolig med egeninnsats. Ved å skape frisoner i reguleringsplaner kan vi skape flere innovative selvbyggerprosjekter.

Mindre forskjellsbehandling på boligmarkedet

Mange lavinntektsfamilier opplever diskriminering på leiemarkedet. Blant mange utleiere er det liten aksept for NAV-garanti som erstatning for depositum. Dette legger forholdene til rette for at andre utleiere kan spekulere i å sette ekstra høy leiepris for boliger der NAV-garanti aksepteres. Vi vil ta initiativ til strengere tilsyn av det private utleiemarkedet og utrede tiltak i dialog med Leieboerforeningen og andre relevante aktører.

Fortsatt moderat eiendomsskatt

Innføringen av en moderat eiendomsskatt har gitt handlingsrom til viktige tiltak for å redusere forskjellene i byen. Eiendomsskatten kan være et nødvendig og effektivt tiltak. Forsinkelse i ligningsverdien gjør at eiendomsskatten kan gå opp samme år som boligprisene går ned, derfor må man fortsette å vurdere størrelse på bunnfradrag basert på prisutviklingen, og justere om nødvendig.

Flere offentlige drikkefontener og toaletter

Alle som oppholder seg i Oslo skal ha enkel tilgang til drikkevann og toaletter, uten å måtte kjøpe noe samtidig. Vi vil ha flere offentlig tilgjengelige vannfontener med gratis vann. For å sikre tilstrekkelige og likeverdige toalettforhold for alle må vi også ha langt flere lett tilgjengelige toaletter rundt omkring i byen, på øyene og ved utfartssteder.

FNs bærekraftsmål 1: Utrydde alle former for fattigdom i hele verden

For å bekjempe fattigdom må den økonomiske veksten være inkluderende og fordeles jevnt blant land og befolkning. Den må skape bærekraftige jobber, og gi like muligheter til alle.

OSLOMÅL 2: SUNN OG BÆREKRAFTIG MAT

Oslo har et yrende restaurantliv, og et stigende omdømme som gourmetdestinasjon. Samtidig opplever barnehagebarn og eldre å få servert uappetittlig og usunn mat. Produksjon av kjøtt og animalske produkter er blant de største bidragsyterne til klimaendringer, miljødeleggelse og tap av biologisk mangfold. Ved å endre måten vi forbruker mat på og redusere matsvinn, kan vi sikre bedre folkehelse og bedre dyrevelferd samtidig som vi reduserer vårt fotavtrykk.

Sunnere mat for bedre folkehelse

I 2017 spiste nordmenn i gjennomsnitt omtrent dobbelt så mye rødt kjøtt som Helsedirektoratet anbefaler, og ny kunnskap tyder på at kjøttforbruket av både helse- og miljømessige årsaker bør ytterligere ned. Høyt kjøttforbruk er et problem for folkehelsen, dyrevelferden og klima. Derfor vil vi sette et mål om å halvere kjøttforbruket i Oslo i løpet av neste bystyreperiode, i tråd med helsemyndighetenes anbefalinger. Målet er et forbruk innenfor jordas tåleevne.

Kommune og stat som pådriver for sunnere mat

For å tilrettelegge for et bærekraftig kosthold i vil vi gå bredt til verks der kommunen har virkemidler, og 15 blant annet bruke kommunens innkjøpsmakt til å fremme plantebasert kosthold i barnehager og skoler, halvere kjøttforbruket og sikre at det som minimum alltid er et velsmakende og fullverdig vegansk alternativ i kommunens kantiner og institusjoner, og begrense reklame for kjøtt og usunn mat på kommunale flater. Mattilbudet til eldre skal være basert på den maten de selv setter pris på. Vi vil sikre at maten på sykehjem og eldrecentre lages på institusjonenes egne kjøkken, eller annet sted i nærmiljøet, framfor å transporteres langveisfra. En forutsetning for å nå målet er et tett samarbeid med statlige myndigheter for å få flere nasjonale tiltak, og vi vil blant annet jobbe for å fjerne moms på frukt og grønt, og avvikle dagens finansiering av opplysningskontorene for animalske produkter.

Halvere matsvinnet

Det er et paradoks at vi lever i en verden der mange sulter, samtidig som det kastes mer mat enn noensinne. Vi vil støtte aktører som fordeler mat som ellers ville blitt kastet, og støtte etablering av flere folkekjøkken, hvor folk kan gå sammen om å lage gode måltider av restemat. Matsvinnet i Oslo kommunes egne virksomheter skal halveres innen 2030, og vi skal samarbeide med befolkningen, næringsliv og frivilligheten om å redusere matsvinn og sørge for god bruk av overskuddsmat.

Mer urbant landbruk

Med urbant landbruk skapes gode sosiale møteplasser rundt omkring i byen som bidrar til gode nabolag og integrering. Å dyrke mat midt i byen blir stadig mer populært, og det er lange ventelister på koloni- og parselhager. Mange bakgårder kan forvandles til flotte grønne oaser hvor naboer møtes og deler opplevelser sammen. Vi vil ha flere parsell- og skolehager, kjøkkenhager og kolonihager og vil støtte lokale initiativer til grønne møteplasser og matglede. Den grønne ringen i Hovinbyen, som blir den nye store grøntstrukturen i området, skal utvikles med ville nyttevekster og inneholde tilbud om parselhager og skolehager for nærmiljøene langs ringen.

Stans byspredningen

Den pågående byspredningen er en alvorlig trussel mot dyrka mark og natur rundt byer og tettsteder. Oslo MDG ønsker å legge til rette for at mer av befolkningsveksten i hovedstadsområdet skal komme i Oslo der det ikke skjer på bekostning av matjord. Oslo og byene i Viken må vokse innover og oppover, ikke utover. Oslo MDG ønsker derfor at Regional plan for areal- og transport i Oslo og Akershus skal gjøres gjeldende for hele Viken slik at vi sparer gjenværende dyrka mark rundt hovedstaden og samtidig bidrar til kompakte byer som er mindre bilavhengige. Den grønne transportmiksen er langt høyere i Oslo enn resten av landet, og flere bosatt i hovedstaden betyr at flere kan bo og reise miljøvennlig.

Styrke det lokale landbruket

Oslo er omringet av Norges beste matjord, og byen vår bør være et naturlig førstevalg som marked for lokale bønder. All dyrka mark i Oslo skal vernes mot utbygging, og vi vil legge til rette for flere arenaer der lokalprodusert mat kan komme Oslos befolkning til gode. Vi vil styrke det tradisjonelle landbruket i nærområdet, ved å satse på bønder både i Oslo og Viken.

FNs bærekraftsmål 2: Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk

Det er på tide å tenke nytt om måten vi dyrker, fordeler og bruker maten vår. Hvis vi gjør det på riktig måte, kan jordbruk, skog og fisk sørge for næringsrik mat til alle, og samtidig være en viktig inntektskilde for mange.

OSLOMÅL 3: GOD HELSE OG LIVSKVALITET FOR ALLE

God helse handler om mer enn fravær av sykdom. Først og fremst handler det om å mestre hverdagen i ulike livsfaser, gjennom sykdom og utfordringer. For å få til dette trenger vi økt fokus på forebygging og tilrettelegging, hjelp og støtte i trygge forutsigbare omgivelser.

Aldri mer helsefarlig luft i Oslo

Alle skal kunne puste ren og trygg luft. Privatbilen er den største kilden til luftforurensning, og årtier med bilbasert byutvikling har ført til at Oslo kommune ble dømt for dårlig luftkvalitet av ESA i 2015. I dag har mange av de områdene med dårligst og helsefarlig luft også høyest barnefattigdom. Befolkningens trafiksikkerhet, helse- og livskvalitet og planetens bærekraft må veie tyngre enn bilisters frihet. Det viktigste tiltaket er å fortsette å prioritere gange, sykkel og kollektivtransport. Vi vil også innføre miljøfartsgrense på flere veier og øke støtten til rentbrennende ovner. Vi vil gå imot at det planlegges med følsom arealbruk som boliger, barnehager og institusjoner i områder der luftkvaliteten ennå ikke er nede på et trygt nivå, jfr helsemyndighetenes kriterier.

Seniorhus framfor sykehjem

Det bør ikke være et politisk mål å ha et visst antall sykehjemsplasser, men derimot at de med behov kan få sykehjemsplass når de trenger det. De som ikke trenger sykehjemsplass skal kunne få bo hjemme eller i tilrettelagte boliger i trygge, hjemmевante rammer med god bistand. Rehabilitering skal skje i rehabiliteringsenheter og ikke på sykehjem. For å dekke behovene for omsorgsnivåene under sykehjemsplass, trengs flere omsorgsboliger og seniorhus med helseteknologi. Flere nye boliger for eldre bør samlokaliseres med andre boformer og grupper, som eksempelvis studenter og barnefamilier. Disse botilbudene bør ha differensiert husleie, slik at enslige eldre med lav pensjon, som ikke kvalifiserer til bostøtte, kan klare seg bedre økonomisk i hverdagen.

Helsetilbud av høy kvalitet

Helsetilbud skal holde samme høye standard i alle bydeler for å sikre lik kvalitet over hele byen. Bydelene må tilby faste team for hver bruker for å øke trygghet og kontinuitet i hjemmetjenesten. Vi er for valgfrihet innen både hjemmetjeneste og brukerstyrt personlig assistanse, og åpne for både kommunale, ideelle og private leverandører. Vi skal styrke samarbeidet med frivillig organisasjoner som jobber med helseforebyggende og helsefremmende tiltak på tvers av ulike alder- og befolkningsgrupper. Tilstrekkelig sykehusdekning er en forutsetning for at innbyggerne skal kunne få tilstrekkelig helsetilbud. Vi vil sikre forsvarlig sykehusdekning til Oslos innbyggere og er bekymret for sykehuskapasiteten dersom Ullevål nedlegges. Vi går i mot bygging av gigantsykehus på Gaustad, som kommer i konflikt med natur og kulturminnevern. I stedet vil vi bygge ut Aker sykehus og gjøre en fullstendig utredning av fortsatt drift og videre utbygging av Ullevål sykehus før avgjørelsen om videre sykehusutbygging i Oslo tas.

Skeive seniorer skal ikke diskrimineres

Blant byens aldrende befolkning bærer mange på minner om diskriminering i møte med helsevesenet. Mange skeive er bekymret for hvordan de vil bli møtt når de etter hvert skal inn i kontakt med helsevesenet igjen. Oslo skal være den beste byen å bo i for skeive seniorer. Vi vil legge til rette for at man kan leve godt og trygt med sin seksuelle identitet også som aldrende, både ved å kreve god LHBTI-kompetanse generelt blant ansatte i eldreomsorgen og ved å opprette et botilbud for eldre LHBTI-personer.

Bedre helsehjelp til ungdom

Ungdom forholder seg i liten grad til bydelsgrenser. Helsetilbudene til unge må gjenspeile dette. Vi støtter en omlegging av helsestasjonene der de utvikles til å bli færre helsestasjoner som samler flere tilbud. Ikke alle unge har voksne de kan snakke med, og for noen er foresatte en del av problemet. Derfor er det viktig at det er nok kompetanse i skolene og helsestasjonene til å tilby støtte og hjelp til barn og unge som har det vanskelig.

Bedre psykisk helsevern

Vi vil bedre helsetilbudet og senke terskelen til behandling for alle med psykiske lidelser ved å jobbe for økt grunnbemanning i helse- og omsorgssektoren, utvidelse av rask psykisk helsehjelp, ambulans akutteam og brukerstyrte innleggelse. Vi vil bedre tilbudet om oppsøkende og helhetlige tjenester til mennesker med alvorlige psykiske lidelser gjennom å støtte etablering av flere ACT- og FACT-team. Vi vil også gjennomføre flere hjemmebesøk hos småbarnsfamilier som trenger det.

Omsorg og helsehjelp for mennesker med rusproblemer

Vi vil skape et samfunn hvor rusrelatert skade og lidelse begrenses, med politikk som forebygger og tilrettelegger for at mennesker skal få så verdige liv som mulig. De som ønsker behandling, skal få det raskt. Gjennom et godt samarbeid om Oslos lavterskeltilbud mellom kommunen og frivillig sektor kan vi begrense åpne rus-scener, overdosedødsfall og rekruttering av unge til rusmiljøer. Vi vil støtte pårørende i deres viktige roller og styrke tilbud for småbarnsfamilier i en utsatt livssituasjon. Egenandelen for rehabiliteringstilbud som Exit-programmet i Oslo bør reduseres. LAR-systemet bør være lettere tilgjengelig for de som ønsker det og leger må få bruke sitt faglige skjønn til å medisinere og substitusjonsbehandle. Vi vil utvide sprøyterommet og åpne røykerommet, og søke om å bli forsøkskommune for heroinassistert behandling.

Avkriminalisering av rusmidler

Mennesker med rusproblemer skal ikke jages med bøter og fengselsstraff, men tilbys omsorg og helsehjelp. Dagens regulering av alkohol og tobakk er virkningsfull ved at bruken begrenses og holdes under offentlig kontroll, dette bør også gjelde andre rusmidler. Derfor vil vi jobbe for å fjerne straff for bruk og besittelse av brukerdoser av illegale rusmidler.

Seksuell helse

Seksuell helse handler ikke bare om reproduksjon, men også om at alle skal kunne oppleve gleden ved egen seksualitet. Et viktig tiltak for å nå likestillingsidealet er å ansette sexologiske rådgivere som ressurspersoner for bydelene som kan sette i gang gode forebyggende og anti-diskriminerende tiltak i bydelen, drive folkeopplysning, og drive rådgivning for alle profesjoner i bydelen som arbeider med mennesker. Alle unge i Oslo bør tilbys gratis langtidsvirkende prevensjon og nødprevensjon, også de under 16 år.

FNs bærekraftsmål 3: Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder

At alle kan leve friske og sunne liv er en forutsetning for å oppnå bærekraftig utvikling. Det er gjort store framskritt i arbeidet med å øke forventet levealder, og minske mødre- og barnedødelighet i verden.

OSLOMÅL 4: EN GOD SKOLE OG KREATIV OPPVEKST

Grønn politikk har framtidige generasjoner i sentrum. Barna er vår viktigste ressurs og vårt samfunnsansvar er å skape et godt liv for framtidige generasjoner. Ved å fokusere mer på ulike former for læring gjennom faglig fordypning, lek og aktiviteter - og mindre på målstyring i barnehage og skole - legger vi grunnlaget for god læring gjennom livet.

Nærbarnehagene

Barn skal først og fremst gå i barnehage i eget nærmiljø, og søsken skal sikres mulighet til plass i samme barnehage. Da kan barn både knytte bånd med nabobarna og bygge trygge vennskap. Dette har en stor egenverdi, men gjør også overgangen til å starte på nærskolen tryggere for barna. Alle barn i Oslos barnehager skal bli kjent med eget nærmiljø og mulighetene for fritid og friluft der de bor.

Tid til barna

Barnehagene har store og viktige oppgaver. De skal gi omsorg og la barna leke, bidra til læring og danning. Samtidig spiller de en viktig rolle i å oppdage og forebygge mobbing, oppdage tegn til vold og seksuelt misbruk og sette i gang hjelpemekanismene som trengs i slike situasjoner. Disse oppgavene fordrer tid og kompetanse fra de ansatte. Derfor må bemanningsnormen gjelde i hele barnehagens åpningstid og vil vi opprette vikarpooler for bydelene. Hver barnehage skal ha egen stedlig styrer. Barnehagenes primære oppgave er ikke å forberede barna på skolen, men å ivareta barna på deres egne premisser, der lek og omsorg står i sentrum.

Læring og mestring i skolen gjennom lek og utfoldelse

6-årsreformen skulle gi en myk overgang mellom barnehage og skole. Vi vil ha leken tilbake i førerretet i 1. klasse, sånn at det første året på barneskolen brukes til lekbasert førskole. Stillesittende undervisning er krevende for mange barn og unge. Skolene bør i større grad bruke alternative læringsformer og aktivitetsbasert undervisning på alle trinn i grunnskolen. Det bør bli enklere for foreldre å søke utsatt skolestart for barna som har behov for mer tid før skolestart.

Skolemat for helse, læring og sosial utjevning

Elever i Osloskolen skal ha minimum 30 minutters spisepause, måltider som fremmer matglede, sosialt samvær, trivsel og helse, og for elever i barneskolen: tilsyn fra en voksen under måltidet. Mette elever er en forutsetning for konsentrasjon og læring. Ikke alle har med matpakke hjemmefra, og det bidrar til å forsterke sosiale forskjeller. Derfor vil vi innføre et gratis og sunt måltid for elevene i grunnskolen.

Et svømmedyktig Oslo

Oslo er en kystby, og svømmeferdigheter kan utgjøre forskjellen mellom liv og død. Alle barn bør gjennom grunnskoleløpet læres svømmedyktighet ikke bare i basseng, men også i innsjø eller fjord. Derfor vil vi ha et massivt løft av svømmeundervisningen i skolen gjennom økning av timeantallet og tilbud om ekstraundervisning ved behov. I tillegg må det sikres kapasitet og nærhet til bade fasiliteter i bydelene, enten det er basseng, badevann eller strender.

Lærerne skal ha mer tid til barna

Trygghet er avgjørende for å lære og for å ha det bra på skolen. Læreren må få tid og frihet til å være lærer og trygghetsperson i klasserommet. Vi vil gi de voksne i skolen mer tid til å samarbeide og til å lytte til barna. Digitalisering og bruk av teknologi er i dag en del av hverdagen. Skolen må sikre at lærerne har kompetanse gjennom etterutdanning og faglig utvikling, og nettvett bør ligge til grunn for bruk av teknologi i alle fag. For å sikre klasserommet som en arena for læring, samhold og undring vil vi jobbe for å øke lærertettheten i klasserommet.

Barna skal ha mer fritid

Vi vil ha leksefri skole i 1.-4. klasse. Alle elever med ønske eller behov skal få leksehjelp gjennom hele grunnskolen fra 4.-10. klasse. Vi vil gå imot heldagsskolen og vil at Aktivitetsskolen skal være en arena for lek, sosialt samvær og fysisk og kulturell utfoldelse. Vi vil gi elever i grunnskolen mulighet til å ta inntil ti dagers permisjon etter søknad.

Barna skal få tilpasset opplæring

Skolen skal være stimulerende for alle elever, enten de foretrekker praktiske oppgaver, ligger på et annet faglig nivå enn sine jevnaldrende eller trenger særlig tilrettelegging av undervisningen. Da trengs styrking av lærerressursene i lesing, praktisk orienterte valgfag fra 5. klasse, tilstrekkelige sosialpedagogiske ressurser og assistenter med nødvendig pedagogisk opplæring. Skolene skal i større grad ta vare på de modne og evnerike barna og gi dem en skolegang som er i tråd med deres utvikling og lærelyst. Dette krever differensiert undervisning og nytenkning. Skoler som har psykososiale utfordringer, samt høyt antall elever som sliter med skolearbeidet, skal få flere lærere. Vi vil også sikre at syke og funksjonshemmede barn skal få mulighet til å være en del av et klassemiljø, blant annet ved å se på en kostnadsdekkingsmodell der skolene får en gitt sum per elev med vedtak om spesialundervisning.

Flere voksne med tid til barna

Mestring, tilhørighet og trygghet er viktige beskyttelsesfaktorer mot mobbing, psykisk uhelse, kriminalitet og rus. Økt fokus på psykisk helse i skolehelsetjenesten er viktig, samt et tettere samarbeid mellom skolehelsetjenesten og eksterne tjenester som BUP og barnevernet. Mange lærere har det travelt og ikke tid til den gode samtalen, derfor foreslår vi flere miljøarbeidere inn i skolen som har tid til barna. Vi vil også styrke rådgivertjenesten. Alle skoler bør ha en heltidsansatt helsearbeider eller tilgang på ambulant team. Vi vil videreføre SaLTos forebyggende arbeid gjennom å ansette flere koordinatore, samt styrke samarbeid mellom politi, skole, barneverntjeneste og andre aktører.

Slutt på stykkprisfinansiering av videregående skole

Karakterbasert inntak til videregående opplæring gir store muligheter til sosial mobilitet for den enkelte elev, men kan ha negative effekter for de som allerede sliter. Kombinasjonen av stykkprisfinansiering og fritt skolevalg med karakterbasert inntak gir negative utslag for de minst tilsøkte skolene i byen. Finansiering bør derfor være basert på antall klasser uavhengig av elevantall i hver klasse. Vi vil gå imot utvidelse og kapasitetsøkning av høyt tilsøkte videregående skoler såfremt det er ledig kapasitet på andre skoler innen samme studieprogram. Gjennom disse grepene styrkes også ressurser til spesialundervisning, estetiske fag og små yrkesfag.

Forebygging av frafall

Vi vil ha flere praktiske og estetiske valgfag, samt etablere flere lærlingeplasser i offentlige etater. Vi vil ha en større satsing på ungt entreprenørskap i alle videregående skoler i Oslo. Fagskoletilbudet bør styrkes og utvides. Retten til videregående utdanning bør utvides til fem år for alle. Forsøksgymnastikk var en god ordning for mange unge voksne som vi vil gjenopprette. Vi vil også gjøre det mulig å ta fagbrev som barn og ungdomsarbeider i læringspraksis.

Fritid uten forbruk

Unge i Oslo mangler steder der de kan tilbringe fritida og omgås venner uten forbrukspress. Fritidsklubber og fritidshus bidrar til mindre ensomhet. Slike tilbud ønsker vi mer av. For å styrke disse tilbudene og sikre forutsigbare rammer bør det finansieres gjennom Oslo kommune, ikke bydelene. Her kan det også tilrettelegges for grønne aktiviteter som matdyrking, og deling og bytting av sportsutstyr og klær.

Et barnevern for alle

Barnevernet har en av de viktigste og mest krevende jobbene i kommunen. For barn i en utsatt situasjon kan barnevernet være redningen. Allikevel er mange skeptiske eller redde for barnevernet. Det er derfor viktig at barnevernet har ressurser til tillitsskapende og oppsøkende arbeid, slik at barnevernet oppleves trygt og omsorgsfullt. Barnevernet skal ha tettere dialog og samarbeid med skole og barnehager. Kommunen skal ansette flere personer, og rekruttere flere fosterfamilier, med minoritetsbakgrunn i barnevernet. Vi vil ha mer bruk av familieråd og mulighet for akutt plassering i storfamilien. Barna skal tas med i dialogen mellom Bufetat, foreldre og barnevern. Vi vil forsterke oppfølgingen av fosterfamilier og beredskapsfamilier, samt skaffe flere besøkshjem. Vi vil opprette og kvalitetssikre flere barnevernsinstitusjoner, gjerne i samarbeid med privat og ideell sektor.

Mer regnbuekompetanse i det offentlige

LHBTI-personer som oppsøker det offentlige i forbindelse med sin seksualitet eller sitt kjønnsuttrykk er ofte i en sårbar fase. De skal møtes med kompetanse og innsikt sånn at kommunens representanter kan bidra konstruktivt og støttende. Barn og unge må lære om grensesetting, grenseoverskridende atferd og positive seksuelle relasjoner, men også kjønnsroller, likestillingsspørsmål og overgrepssensitivitet. Derfor vil vi at alle kommunens ansatte som jobber med innbyggerkontakt eller LHBTI-spørsmål skal delta på kompetansehevede tiltak som Rosa Kompetanse, og alle elever på Skeiv Ungdoms Restart en gang i løpet av skoleløpet.

Språkopplæring for barn, unge og voksne innvandrere

Deltakelse i skole og yrkeslivet krever tilstrekkelige norskkunnskaper. Språklæring og integrering generelt skjer best i møte med andre innbyggere. Barnehager og skoler skal ha fokus på språkopplæring. En bedre rådgivningstjeneste og flere yrkesrettede språkkurs skal få flere inn på arbeidsmarkedet. Nyankomne flyktninger bør få tilbud om å hospitere i deler av den ordinære videregående opplæringen som en del av språkopplæringen, hvis de ønsker det. Innvandrere med hørselshemninger må sikres tilstrekkelig mulighet til å lære både norsk og norsk tegnspråk.

Barnehager og skoler skal ha fokus på språkutvikling og bruke barnas hjemmespråk som en ressurs i arbeidet. Det må opprettes en rolle som tolkekoordinator som sikrer kontakt mellom hjem og barnehage/skole, og som har ansvar for å skaffe tolk når det trengs. Det skal finnes et øremerket budsjett for tolk i bydelen, som koordinator har tilgang til.

FNs bærekraftsmål 4: God utdanning

En god utdanning er grunnlaget for å forbedre menneskers liv. Jenter og gutter skal ha lik tilgang til utdanning med god kvalitet, og den skal være gratis.

OSLOMÅL 5: FRIHET OG LIKE RETTIGHETER FOR ALLE

Diskriminering, uansett art, er et alvorlig demokratisk problem. Et flerkulturelt samfunn er et grunnleggende gode og Oslo skal være en by der alle føler seg velkomne og respektert. Mangfold i kulturer, erfaringer og kunnskaper i byen er en stor ressurs for byen vår. Vi vil bekjempe alle former for diskriminering og føre en normkritisk og feministisk politikk for å bygge ned frihetsberøvende maktstrukturer.

En mer feministisk by

De Grønnes mål er et samfunn der mennesker har like rettigheter, plikter og muligheter uavhengig av kjønn. Vi er ikke der ennå! Å sikre likelønn er ikke gjort i en håndvending, men ikke desto mindre er det et sentralt grep for å utjevne forskjeller mellom kjønn. Derfor vil vi gradvis løfte lønnsnivået i kommunens kvinnedominerte yrker. For å synliggjøre kvinners plass i byen og historien skal flere gater og plasser i Oslo få kvinnenavn. For hver nye gate eller plass oppkalt etter en mann må en eksisterende gate bli oppkalt etter en kvinne.

Større innsats mot rasisme

Antallet anmeldelser for hatkriminalitet basert på etnisitet i Oslo øker. Opptil hver fjerde elev med minoritetsbakgrunn har regelmessig opplevd rasisme og diskriminering på barneskolen, og mange lærere er usikre på hvordan dette kan håndteres og forebygges. Rasisme, antisemittisme og hatprat bidrar til uvitenhet, skaper utenforskap, frarøver enkeltmennesker muligheter og samfunnet betydelige ressurser. Innbyggernes historiske bevissthet må sikres gjennom samarbeid med viktige aktører som Jødisk museum og Holocaustsenteret. Vi vil sette i gang holdningskampanjer, bekjempe raseprofilering og jobbe med trossamfunn for å skape dialog med og aksept for LHBTI-miljøet. Kunnskapen om netthets og hatprat må økes blant både lærere og elever for å trappe opp innsatsen mot dette i skolen. Vi må også støtte oppunder de mange frivillige og ideelle aktørene som deler disse målene og sikre ressurser til organisasjoner som arbeider med å fremme toleranse og forebygge rasisme, eksempelvis Antirasistisk senter, Skeiv Verden, Salam-سلام, Født Fri og Refugees Welcome Oslo.

Byen under regnbuen

Oslo er en norsk metropol for skeive. Skeive fra hele landet og utlandet har flyttet hit enten for å komme bort fra snevre menneskesyn, finne seg en kjæreste, eller føle et fellesskap. Oslo er regnbuens hovedstad! Her skal alle kunne leve ut sin seksuelle orientering, sin kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk uten fare for å bli diskriminert eller trakassert. Oslo skal bli en by som feirer mangfoldet, fargene og nyansene blant innbyggerne sine. Oslo skal være landsledende innen LHBTI-kompetanse så flere føler seg ivaretatt gjennom skoleløpet, som skeiv senior eller i møte med andre kommunale tjenester. Rådet for kjønns- og seksualitetsmangfold skal sikres ressurser og forutsigbarhet slik at rådet kan styrkes som en sentral aktør i Oslos politiske arbeid.

Universell utforming gjør byen bedre for alle

Offentlige rom, digitale flater og kommunale tjenester skal utformes slik at så mange som mulig kan ta del i det uavhengig av funksjonsevne. Vi vil sikre at krav til tilgjengelighet og universell utforming ivaretas i kommunens planer. Dette innebærer alt fra universelt utformede kommunale nettsider til rullestolvennlig veidekke og kollektivtrafikk som er enkel å benytte enten man bruker barnevogn eller rullestol, er bevegelsehemmet, eller har nedsatt syn eller hørsel. For å muliggjøre at enda flere som er dårlige til beins eller har begrenset mobilitet kan reise til sentrum uten privatbil, vil vi teste ut elektriske shuttlebusser mellom parkeringshusene og de mest populære attraksjonene i sentrum. Alle nye, kommunale bygg skal være universelt utformet.

Frihet fra hindringer

Strukturelle og sosiale hindringer begrenser individers deltakelse, innflytelse og livskvalitet. Vi vil ha et samfunn der alle kan være seg selv, og der det legges til rette for at alle kan delta i samfunnet og i arbeidslivet. Alle kommunale dokumenter skal være kjønnsnøytrale og ikke-heteronormative, og alle toaletter i kommunens virksomheter skal være kjønnsnøytrale. Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) gir mennesker med nedsatt funksjonsevne praktisk bistand til å gjøre ting andre kan gjøre selv, og er gjennom det et frihet- og likestillingsverktøy. Vi vil jobbe for utvidelse av tilbudet slik at flere enn de med lovfestet rett tilbys BPA.

Mindre kommersiell reklame og kroppspress i byrommet

Unge blir utsatt for et usunt skjønnhetspress fra sine omgivelser. Prestasjonspress og urealistiske kroppsidealer utfordrer mulighetene hver enkelt har til å være seg selv. Derfor vil vi jobbe for å redusere forbruks- og reklamepress ved å ikke tillate reklame som fremmer urealistiske kroppsidealer på kommunens reklameflater, innføre reklamefrie soner rundt skoler og barnehager og for øvrig redusere reklametrykket i byen vår. Flere av dagens reklameflater skal brukes til informasjon fra offentlige virksomheter framfor reklame rettet mot mer forbruk.

Tilrettelegge for alle religioner og livssyn

Trosfrihet er essensielt i et mangfoldig og liberalt demokrati. Enten man tilhører en minoritetsreligion, et livssyn eller ingen religion, bør alle sikres mulighet til å motta åndelige eller eksistensielle samtaler i livskriser eller markere livets faser i egnede lokaler. Kommunen skal legge til rette for at alle har tilgang til bønne-/ seremonirom etter behov og mulighet for en livssynsnøytral samtalepartner, sykehjemsprest eller andre religiøse ledere i livets slutfase.

FNs bærekraftsmål 5: Oppnå likestilling og styrke jenter og kvinners stilling

Likestilling er en menneskerett. Det handler om å gi begge kjønn like rettigheter og muligheter til å bestemme over eget liv. Kvinners tilgang til utdanning, helsetjenester, arbeid og juridiske rettigheter er nødvendig for å skape utvikling i et land.

FNs bærekraftsmål 10: Redusere ulikhet i og mellom land

Innen 2030 sørge for å myndiggjøre alle og fremme deres sosiale, økonomiske og politiske inkludering, uten hensyn til alder, kjønn, funksjonsevne, rase, etnisitet, nasjonal opprinnelse, religion eller økonomisk eller annen status.

OSLOMÅL 6: MENINGSFULL FRITID OG MANGFOLDIG KULTURLIV

Kulturlivet og frivilligheten skal gi farge og mening til Oslofolks hverdagsliv. De skal hver på sin måte være med på å sikre mangfoldet som må prege demokratiske og bærekraftige byer.

Frivillighet på egne premisser

Frivilligheten er aller best når den får drive på sine egne premisser, uten panisk jakt på prosjektstøtte. Derfor må det finnes romslige og forutsigbare støtteordninger der driftsstøtte er normalen og prosjektstøtte unntaket. Kommunen skal spille på alle ressurser i byen vår, og samarbeid med frivilligheten kan også være en form for innovasjon i offentlig sektor. Det er ikke gitt at kommunens oppgaver i alle tilfeller utføres best av kommunalt ansatte. Vi vil involvere ideelle og frivillige aktører i kommunale oppgaver, gjennom forpliktende samarbeid og gjerne flerårige avtaler.

Flere biblioteker

Bibliotekene, disse oasene der alle er velkomne og folk får fri fra konsum og kjøpepress, er blant Oslos store skatter. Bibliotekene er en grunnpilar i det grønne delingsnettverket. Vi vil åpne flere biblioteker og Biblio-filialer, utvide åpningstidene og fylle dem med ulike typer innhold for å gjøre det relevant for enda flere innbyggere. Områder med høy andel familier med vedvarende lavinntekt skal prioriteres spesielt i videre biblioteksutbygging. Bibliotekene skal i enda større grad bli lokale møteplasser og kulturhus, og vi vil eksperimentere med profilbiblioteker innenfor eksempelvis tegneserier og grafiske kunstuttrykk, musikk, film og andre kulturuttrykk, samt etablere flere verktøysbibliotek, reparaasjonskaféer og folkekjøkken.

En gatekunstby i verdensklasse

Gatekunsten rundt omkring i byen gir glede og opplevelser i hverdagen og bygger lokal stedsidentitet. De Grønne har fått gjennomslag for en handlingsplan for gatekunst, men det er fortsatt en lang vei å gå før Oslo blir en ekte gatekunstby. Vi vil etablere et senter for gatekunst, og legge til rette for flere malevegger og gjerder i hele byen. Det skal realiseres minst 100 gatekunstprosjekter i løpet av bystyreperioden.

Videreutvikling av Oslos historiske arv

I 2024 kommer Oslo til å feire 400 årsjubileet for grunnleggingen av Christiania. Kommunen bør være en aktiv part i dette arbeidet, og legge til rette for at frivillige organisasjoner og Oslos egne institusjoner på dette feltet får muligheten til å bidra. Her må det legges opp til at private aktører får mulighet til å bidra på et tidlig tidspunkt. Vi vil styrke de institusjonene og frivillige organisasjonene som er med på å ta vare på og formidler byens rike lokalhistorie.

Flere produksjons- og atelierlokaler

Oslo skal være en internasjonal kulturby med lokal forankring som gir sine kunstnere levelige vilkår og anerkjenner arbeidet lokale kunstmiljøer driver. Kultur må framstilles et sted, og både skapende og utøvende kunstnere må ha et sted å jobbe. Derfor vil vi sikre flere produksjons- og atelierlokaler etter modell av Toftes gate 69, Fellesverkstedet og Hausmania. Disse skal være for ulike typer kunst, til kunstnere i alle aldre og med langsiktighet og forutsigbarhet i leieforhold. Videre ønsker De Grønne kunst- og kulturproduksjon på Botsfengselet i Gamle Oslo. Dessuten vil vi bidra til å sikre atelierfelleskapet ved Kunstnernes Hus.

Statusløft for frivillig kompetanse

Læringen som oppnås gjennom frivillig arbeid, kan være vel så oppdragende og skolerende som arbeid og utdanning. Likevel anerkjennes ikke dette som mer enn et supplement til formell kompetanse. Frivillighet har enormt potensial for å gi mestring og kvalifisering til mennesker som faller mellom to stoler, hvis erfaringene herfra løftes på høyde med arbeid og utdanning. Vi vil derfor innføre en forsøksordning med fagbrev for frivillighet.

Et mangfoldig kulturliv

Musikk, scenekunst, film, festivaler og andre kulturuttrykk får mennesker til å vokse og er en viktig del av byens utvikling. Det må være rom for både kunst og kultur som ikke er økonomisk lønnsom. Kultur har i seg selv en egenverdi som ikke går an å måle i penger eller verdsettes ut fra antall solgte billetter. Kommunens støtte og tilrettelegging skal garantere mangfold, nytenkning og langsiktighet i Oslos kulturliv, eksempelvis gjennom fortsatt styrkning av midlene til allmenne kulturformål. Vi vil videreutvikle kulturskolen i omfang og innhold.

Flere scener og kulturelle lekeplasser

Utøvende kunstnere trenger gode rammer for sin kunstneriske utfoldelse. Vi vil arbeide for å få etablert et ambulerende teater, Tigerstadsteateret, for barn på permanent basis. Videre vil vi videreutvikle dagens frie scener, som Black Box, Nordic Black theatre og Vega Scene. En realisering av Kloden vil være viktig for å gi nye scenekunstnere tiltrengte øvingsarenaer. Oslo Nye teater og Konserthuset vil fortsatt være viktige kulturinstitusjoner for kommunen. Oslo Nye teater skal fortsatt drives i kommunal regi. Vi vil utarbeide en plan for hvordan byens mange mindre permanente musikkscener kan sikres fortsatt drift.

Mer kunst i gaterommet

Oslos utsmykningsordning gjør byen ledende i Norden på kunst i offentlige rom. Denne fellesskatten som alle Oslos innbyggere har del i - enten de går forbi en skulptur, i en park eller ser på en dekorasjon i et offentlig bygg - vil vi videreutvikle. Ordningen skal brukes til å øke kvaliteten på byens uterom og offentlige bygg, øke betydningen til Oslo som en sentral europeisk kunstby og sikre oppdrag for profesjonelle kunstnere. Vi ønsker også å sette opp flere midlertidige installasjoner for kunstuttrykk i det offentlige rom.

En sport for enhver smak

Idrettsbevegelsen og dens tusentalls frivillige gjør en uvurderlig innsats for barn og unge i Oslo. Kommunen må støtte opp under deres arbeid og gjøre det enklere å skape aktivitet i nærmiljøet. Variasjon i tilbudene er viktig for at alle skal kunne finne en mosjonsform de trives med. Det skal finnes gode forutsetninger for veletablerte idretter som kampsport og turn, smalere idretter med færre utøvere, og uorganisert idrett, mosjon og lek. For å tilrettelegge for spontan og uorganisert fysisk aktivitet vil vi bygge flere parkour-, skateanlegg, og klatrestativer. I neste periode ønsker vi å fortsette den varierte satsingen på små og store anlegg i Oslo og sikre flere arealer til studentidretten. Vi vil følge opp den nye reguleringsplanen for Huken med tilrettelegging for aktiviteter i friområdet i det nedlagt pukkverket. Det er viktig å tilby lav-terskelaktiviteter i markagrensen i det tett befolkede området nord-øst i Oslo der de fleste bor i blokk.

Bredde framfor elite i idretten

Idrettens viktigste nedslagsfelt er breddefeltet. Vi prioriterer breddeidrett framfor toppidrett og satser på folkehelse i en tid der flere og flere beveger seg stadig mindre. Hensikten med barneidrett er ikke å skape framtidige landslagsutøvere. Derfor vil vi fortsette å gå imot kortvarige signalprosjekter for eliten, til fordel for å støtte aktørene som fyller Oslo-borgeres hverdagsliv med aktivitet og glede. Barneidrett skal fremme idretts glede framfor prestasjon. Det betyr å gå imot tidlig elitesatsning og topping av lag og prioritere aktivitet i nærmiljøet, mindre haller framfor store arenaer, og sikre at alle deler av byen har gode forutsetninger for mosjon og idrett.

Den skeive kulturbyen

Vi vil øke bevisstheten rundt LHBTI-kulturer, synliggjøre LHBTI-perspektiver og støtte skeiv kunst og kultur. Det betyr eksempelvis å støtte skeive organisasjoner, LHBTI-festivaler og kulturarrangementer, prioritere skeiv kunst i kommunens tilskuddsordninger, sikre at alle biblioteker har et utvalg skeiv litteratur, og fremme informasjon om skeive kulturtilbud som skjer i Oslo. Vi vil også etablere en "regnbue-løper" utenfor Oslo S for å ønske besøkende velkommen til byen og vise fram Oslo som en åpen og inkluderende by.

Sentrum som kunst- og kulturdestinasjon

Vi er opptatt av å sikre og videreutvikle byens største institusjoner innenfor kunst- og kulturfeltet. Munchmuseet må få utvikle seg videre som internasjonal kunstinstitusjon. Samtidig skal det bidra til å løfte byens øvrige kunstscene. Konserthuset med Røverstaden skal fortsatt være Oslo kommunes viktigste arena for musikkutøvelse. Oslo skal samarbeide godt med andre statlige kunst- og kulturinstitusjoner. I tillegg vil vi arbeide for å få en plan for hvordan Oslo kommune bidra til å styrke kunstnerstyrte institusjoner som Kunstnernes Hus, Kunstnerforbundet og Oslo Kunstforening. Vi vil bidra til at det blir realisert et større Fotosenter i Oslo.

I nye byggeprosjekter i urbane områder ønsker vi å jobbe for at det settes av flere deler av utadrettede førsteetasjer til kulturformål som atelier, galleri og utstillingslokaler. Vi vil også være restriktive til å omregulere eksisterende næringslokaler i førsteetasjer.

FNs bærekraftsmål 12: Sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre

Bærekraftig forbruk og produksjon handler om å gjøre mer med mindre ressurser. I dag forbraker vi mer enn hva som er miljømessig bærekraftig. For å sikre gode levekår for nåværende og fremtidige generasjoner må også hver enkelt forbruke endre livsstil.

OSLOMÅL 7: GRØNN OG TRYGG TRANSPORT FOR ALLE

I altfor mange år har Oslo blitt bygd på bilens premisser. Det har ført til dårlig luft, mye støy, høye klimagassutslipp, dårlige sykkelveier, lange køer, fulle busser og trafikkfarlige nærrområder. Derfor vil vi fortsette å prioritere av fotgjengere, syklister og kollektivreisende, og jobbe for redusert biltrafikk. Sånn sikrer vi tryggere fremkommelighet for alle, god folkehelse og en grønnere og menneskevennlig by. Vår nullvisjon gjelder ikke bare for utslipp, men også for dødsfall og hardt skadde i trafikken.

Ta gatene tilbake

Grønn og inkluderende byplanlegging handler om å utvikle byen for alle, ved å sikre demokratiske rettigheter og likeverd. Byer som bygges med særlig hensyn til barn, eldre og mennesker med nedsatt funksjonsevne er gode for alle å bo og leve i. Privatbilen må i større grad vike plass til menneskene, så det blir bedre plass til å gå, sykle og oppholde seg trygt i byen. Vi vil sikre myke trafikanter bedre plass, etablere et sammenhengende nettverk av bilfrie gater og gatetun over hele byen og prioritere trygghetstiltak som bedre belysning og bedre vinterdrift av fortau og sykkelveier.

Verdens beste fotgjengerby

Oslofolk går mer enn folk i andre byer. Likevel har fotgjengere ofte blitt avspist med smale fortau og lite plass i byen. Derfor vil vi etablere en egen gå-satsing som skal forbedre forholdene for fotgjengere, blant annet gjennom bredere og trygge fortau, flere snarveier og prioritering av fotgjengere i overganger og kryss.

Vi vil også etablere en "Oslostandard" som skal ligge til grunn for planlegging og utbygging for å gjøre det attraktivt å gå. Standarden skal inkludere krav til estetikk og mer vegetasjon i gatene. Vakrere, grønnere og mer varierte gater vil gjøre det triveligere å gå. Asfalt på fortau, plasser og torg må gradvis - og i takt med graving og utbygging - erstattes med overflater av høyere kvalitet. Både private og offentlige utbyggere skal pålegges å følge standarden. I tillegg må standarden sørge for bedre og vakrere utforming av offentlige installasjoner som bilsperre, sikkerhetsbarrierer og miljøstasjoner.

Gangforbindelser skal etableres slik at de legges langs med aktive, grønne og interessante byrom. Fotgjengere skal prioriteres foran andre trafikantgrupper, og fotgjengertraseene må brøytes kontinuerlig om vinteren. I en by der det til enhver tid pågår omfattende anleggsarbeider er det viktig å sikre framkommelighet for alle trafikantgrupper. Derfor vil vi sørge for at fortau, sykkelveier, kryss og passasjer til en hver tid er åpne, oversiktlige og trygge.

Trygge skoleveier for barna i byen

Barn er mest utsatt i trafikken og rammes hardest av helseskadelig luft. Derfor vil vi fortsette arbeidet for en trygg by for alle ved å etablere bilfrie hjertesoner rundt alle byens barneskoler, sette ned fartsgrensene i gatene og satse kraftig på trafikksikkerhetstiltak i hele byen. Vi vil at 30-sone skal bli ny standard fartsgrense i byen og at Oslo skal bli pilotkommune for 20-sone rundt barneskoler.

100 km ny sykkelvei på fire år

Sykling er bra for folkehelsa og er det mest effektive framkomstmiddelet for de fleste reiser i byen. Antall syklister i Oslo øker raskt, men det er mye som gjenstår før Oslo er en ekte sykkelby. Det skal oppleves like trygt å sykle enten man er 8 eller 80 år. Derfor vil bygge 100 km ny sykkelvei på fire år, og prioritere trygge sykkelveier og kryss i hele byen. Vi vil også samarbeide med nabokommuner om å etablere firefelts supersykkelvei ut av byen. I tillegg skal en rekke eksisterende sykkelveier oppgraderes til høyere standard, som er separat fra bilvei.

Kvalitet i sykkelsatsingen

Veien til et fullstendig sykkelveinett går ofte gjennom etappevis utbygging. Parallelt med små og midlertidige tiltak ønsker De Grønne en kraftfull satsing på kvalitet på sykkelveiene. Vårt mål er at flest mulig sykkelveier skal være gjennomgående, ha sykkelfelt på begge sider av veien og ikke minst være opphøyde. Breidere og opphøyde sykkelfelt vil være av avgjørende betydning for at flere føler seg tryggere. Byrutene må fullføres og sykkelveiene hekles sammen til et sammenhengende, lesbart og intuitivt nett.

Trygg sykkelparkering

Trygg sykkelparkering er ofte en terskel for å investere i elsykkel eller lastesykkel. Derfor vil vi ha flere sykkelstativ og tilbud om sikker, innelåst sykkelparkering over hele byen, med låsbare skap for lading av elsykkelbatteri. Vi vil etablere en støtteordning for innelåst sykkelparkering i borettslag og sameier. Oslo skal etablere undergrunns sykkelparkeringshus ved knutepunkt og i sentrum, som muliggjør trygg sykkelparkering uten at det tar stor plass.

En helhetlig sykkelsatsing

Vi vil jobbe for sykkelstativer på byens trikker, sykkelvogn på t-banen, og gjøre det gratis å ha med sykkel på kollektivtransporten utenom rushtiden. Bysykkelordningen skal inngå i Ruter-billetten. Ordningen skal utvides med elsykler og flere sykler, til flere områder og skal utvides til å gjelde hele året og i større deler av døgnet. Dette skal gjøres uten å øke reklametrykket. Vi vil etablere flere signallys for syklister, prioritere dem i lyskryss, samt jobbe for prøveprosjekter med høyresving på rødt lys for syklister. Vi vil også innføre begrensninger på bruk av tunge kjøretøy med store blindsoner, etter modell fra London. I tillegg vil vi styrke sykkelopplæring på barneskolene og etablere flere sykkeløvingsbaner. Vi vil også legge til rette for elsykkeltaxi.

Lastesykkel - for alle

Lastesykler kan gjøre det attraktivt for flere å bytte ut bilen med sykkel for å frakte barn og varer i hverdagen. Derfor vil vi at alle nye bygg, både boligbygg og næringsbygg skal legge særlig til rette for lastesykler. Oslos elsykkelstøtte og støtte til ellastesykler for privatpersoner og bedrifter har vært en stor suksess som har bidratt til en eksplosjon i elsykkelmarkedet. Vi vil videreføre støtteordningen for lastesykler, og legge til rette for utlån og deling av ellastesykler.

Buss til trening for barna

Det kan være slitsomt for familier når barna har lang reisevei til trening og kamper. Derfor vil vi ha felles buss til trening-tilbud, som gjør det mulig for barn og unge å komme seg på trening og idrettsarrangement uten å være avhengig av å bli kjørt av foreldrene. Det gjør hverdagen enklere for barnefamilier samtidig som biltrafikken reduseres.

Aldersvennlige rosa busser i hele byen

Mange eldre har redusert mobilitet. Byen skal utformes slik at den blir lettere og tryggere å bevege seg i. Rosa busser skal bli et tilbud i alle bydeler og vi vil jobbe for å utvide TT-ordningen med flere reiser og åpne slik at man også kan få TT- støtte i kortere perioder ved behov.

Bedre kollektivtilbud

Antallet kollektivreisende har vokst kraftig de siste årene. Vi vil fortsette opptrappingen av den rekordhøye satsingen på kollektivtransporten og ha 5- minutters avganger på flere ruter, slik at det blir hyppigere avganger og mindre ventetid, både tidligere på morgenen og senere på kvelden. Vi vil jobbe for å styrke togtilbudet i Osloregionen og bedre togforbindelser til andre storbyer, som Bergen, Trondheim, Stavanger, Stockholm og Gøteborg. Selvkjørende transport vil kunne gi bedre trafikkflyt og framkommelighet, trafikkikkerhet og tilgang til mobilitet for alle. Vi vil integrere selvkjørende kjøretøy i byens kollektivtilbud for å tilgodese de som trenger et bedre mobilitetstilbud, og unngå at byen kveles av ny massiv privatbilisme av selvkjørende biler.

Billigere kollektivtransport

Vi vil redusere kollektivprisene med minst 20 prosent. Det skal lønne seg å gå eller sykle om man har mulighet til det. Samtidig skal det bli mer attraktivt å la bilen stå av og til og vi derfor innføre et pristak for enkeltbilletter per måned. Vi vil fjerne aldersgrensen for studentpris.

Prioritere kollektivprosjekter, ikke motorveier

I forhandlinger om bompenger skal vi prioritere kollektivprosjekter, og gå mot alle kapasitets- og trafikkøkende veiprojekter. Vi vil prioritere sentrumstunnel for t-banen med flere t-banestasjoner, nytt signalanlegg, ny t-banestasjon på Majorstua, Fornebubane, ny bussterminal på Bryn og Lysaker framfor Oslo S, ny kollektivforbindelse gjennom Hovinbyen, ny baneforbindelse på tvers av Groruddalen og trikk på Ring 2. Vi vil bygge om motorveier til byboulevarder, på steder som Skøyen, Østre Aker Vei og Trondheimsveien. På sikt vil vi gå inn for forlengelse av t-banen til Ahus. Ring 1 og 2 skal oppgraderes for myke trafikanter. Farten for bilene må ned og det skal etableres langt flere fotgjengeroverganger, særlig i forbindelse med naturlige gang- og krysningsakser for gående. Det etableres flere kollektivruter, på bekostning av privatbilisme.

Mobilitetspunkter og integrerte tjenester

Det skal være enkelt å ha tilgang til og skifte mellom forskjellige transportmidler som sykkel, buss, tog og bil. Derfor vil vi at det utvikles én felles tjeneste hvor man kan organisere alle delene av en reise. Slik reduseres behovet for bileierskap samtidig som mobiliteten bedres for alle. Vi vil også etablere mobilitetspunkter på sentrale knutepunkt i byen som kan tilby nye og kombinerte transporttjenester for både personer og varer, med tilbud om samkjøring, utkjøring og leie av lastesykler, bysykler og delebiler og sanntidsinformasjon om kollektivtransport og kombinasjonsmuligheter.

Det skal blir enklere å dele på bilen

Bildeling er i rask vekst fordi det gir folk adgang til å bruke bil når de faktisk trenger det, mens de slipper ulempene og kostnadene med privat bileierskap. Når flere deler på bilene, blir det færre biler i gatene og på veiene og mindre behov for parkeringsplasser. Derfor vil vi sikre god dekning av reserverte parkeringsplasser over hele byen, slik at det blir enklere og mer lønnsomt å benytte seg av bildeling enn å eie egen bil. Vi vil integrere dette i beboerparkeringsordningen og stille krav om bildelingsplasser i reguleringsplaner.

Utslippfri transport innen 2030

Oslo skal ha utslippfri transport innen 2030, og området innenfor Ring 3 skal være fossilfritt innen 2024. Da er det viktig at det offentlige stiller med forutsigbare rammevilkår som gjør det mulig for næringslivet å satse på miljøvennlige løsninger. Vi vil legge til rette for at private aktører investerer i ladeinfrastruktur for å sikre en raskere utrulling av ladepunkter og frigjøre plass på gateplan. Støtteordningen til ladepunkter i borettslag, sameier, garasjesameier og bedrifter skal videreføres og utvides til å inkludere delebiler. I takt med at elbilandelen øker vil vi innføre og gradvis øke avgiftene for elbiler, men sikre at det alltid lønner seg å velge elbiler framfor fossilbiler. Vi vil også stille krav i reguleringsplaner om at bygg skal ha ladeinfrastruktur.

Biltrafikken skal reduseres

Privatbilismen gjør at Oslo fremdeles har altfor mye utslipp, mange køer, trafikkulykker og for mange inaktive i befolkningen. For å nå lavutslippssamfunnet må hverdagsreisene bli grønne. Derfor vil vi stimulere til grønnere reisevaner gjennom ulike støtteordninger, som lån av elsykler og syklegodtgjørelse, og fjerne gratis parkering på kommunale arbeidsplasser. Biltrafikken skal reduseres med en tredjedel innen 2030. Mange års erfaring har vist at bompenger virker. Nå er tiden inne for sterkere satsing på miljø- og køprising, slik at man betaler etter hvor mye man forurensar og hvor stor trengselen er. Når teknologien er på plass, vil vi innføre veiprising, slik at man betaler etter hvor mye man kjører.

Færre unødvendige parkeringsplasser

Pris og tilgang på parkering er et av de viktigste trafikkregulerende tiltakene. Parkeringsplasser tar opp mye plass i en tett by. Derfor vil vi utvide den vellykkede ordningen med beboerparkering til alle bydeler. Samtidig vil vi etablere en minsteprisnorm og la bydelene selv bestemme prisen på, og få de overskytende inntektene fra, beboerparkeringen til å finansiere lokale tiltak. Vi vil også fjerne minstenormen og redusere maksnormen for parkering i nybygg.

Mer effektiv næringstransport

Godstrafikken er en stor kilde både til klimagassutslipp og luftforurensning. Derfor vil vi jobbe for at mer gods går over fra vei til sjø og bane, for å avlaste veinettet, og innføre avgift for tungtransport i indre by. Det ska være tilrettelagt for transportkrevende næring også i deler av byen hvor det er restriksjoner på privatbiltrafikk. Vi vil etablere flere dedikerte næringsparkeringsplasser for håndverkere og andre som trenger bilen i sitt daglige virke. Samtidig skal vi støtte opp om de som vil prøve ut nye løsninger. Vi vil derfor videreutvikle og etablere flere omlastningssentraler for å redusere behovet for tungtransport i Oslo, og støtte varetransport med lastesykler.

Større satsing på lokaltog

Jernbanen er ryggraden i kollektivsystemet i Osloregionen. Lokaltogene er helt sentrale for å redusere veitrafikken over Oslos grenser. Derfor vil vi jobbe for at staten følger opp utbygging av jernbanen i Osloområdet og prioriterer lokaltrafikken på jernbanenettet høyere. Vi vil jobbe for en ny sentrumstunnel for jernbanen. Inntil den er på plass vil vi at Oslostunnelen prioriteres for lokalreiser. Kommunen skal jobbe med staten for å samlokalisere stasjoner på Gjøvik-banen med t-banestasjoner på de stedene der de ikke er så langt fra hverandre. Vi vil jobbe for at strekningen mellom Asker og Lillestrøm skal ha 5 minutters frekvens og for dobbeltspor for høyhastighetstog fra Oslo til Hønefoss, Lillehammer, Skien og Halden. I tillegg vil vi jobbe for bedre tilrettelegging for sykkel på tog og at det innføres gratis sykkel på regiontog utenom rushtiden.

Realisering av S-banen

Oslovet legger opp til en ny banetype i Oslo, S-bane, som et mellomledd mellom T-bane og lokaltog. Når Follo-banen ferdigstilles bør dagens Østfoldbane inngå i et S-banesystem. Dagens Gjøvikbane bør også bli en del av S-banen når den nye Gjøvikbanen gjennom Groruddalen realiseres, og Tøyen holdeplass for tog bør flyttes til Ensjø. En S-bane i tunnel fra Sinsen via Ullevål og Bislett til Nationaltheatret, som presentert i Oslovet, bør planlegges.

FNs bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og samfunn

11.2) Innen 2030 sørge for at alle har tilgang til trygge, lett tilgjengelige og bærekraftige transportsystemer til en overkommelig pris (..).

OSLOMÅL 8: ANSTENDIG OG BÆREKRAFTIG ARBEIDSLIV

Økonomisk trygghet og ryddig arbeidsliv er en viktig forutsetning for et bærekraftig samfunn. Vi er opptatt av politikk som støtter opp under aktiviteter som gir livsglede, tilfredshet og meningsfylt hverdag også på arbeidsplassen. I deler av næringslivet, og spesielt i Oslo, brukes ufaglært arbeidskraft med arbeidsvilkår som er uhørt i arbeidslivet for øvrig. Kompliserte selskapsstrukturer gjør det enkelt å lempe på sosiale krav og ta fra fellesskapet gjennom skatteunndragelse.

Et seriøst arbeidsliv uten løsarbeidere

Oslomodellen for kommunale innkjøpskrav for et seriøst arbeidsliv må gjelde for alle deler av næringslivet. Dagens krav om 50 % dokumentert fagopplæring skal økes, for å bygge oppunder de seriøse aktørene. Miljø- og bærekrafthensyn i fagopplæringen skal gis større fokus. Kommunen skal samarbeide aktivt med statens arbeidslivskriminalitetsenter. Brudd på lov og kontraktskrav undergraver hele vår samfunnsstruktur, og Oslo skal som innkjøper ha nulltoleranse for dette.

Kommunen som foregangsmodell

Vi vil sikre gode og forutsigbare lønns- og pensjonsvilkår for kommunens ansatte, og fjerne ufrivillig deltid i kommunen. Vi skal etablere flere lærlingplasser, traineeordninger og etablere flere ordninger der kommunen tilbyr sommerjobber til ungdom. Det er et problem i dag at mange ikke får tilgang til arbeidslivet på grunn av bakgrunn eller funksjonsevne. Derfor vil vi tilrettelegge for at flere med funksjonsnedsettelse kan arbeide i kommunen, og vil sikre en bedre representativitet med tanke på kjønn, funksjonsevne og etnisitet ved rekruttering av kommunens lederstillinger. Vi vil også gjennomføre et forsøksprosjekt med anonyme søknader i offentlige ansettelser.

Forsøk med kortere arbeidstid

I et grønt samfunn har vi mer tid til hverandre og økt frihet til å leve meningsfulle, mangfoldige liv. I dag stenges mange mennesker ute fra arbeidslivet, mens andre jobber så mye at de opplever stress og tidsklemme. Ved å dele mer på arbeidet vil vi gi folk mer fritid samtidig som vi reduserer forbruksveksten og tidsklemmen og skaper et mer inkluderende arbeidsliv. Derfor vil vi gjennomføre et prøveprosjekt med 6-timers arbeidsdag. I tillegg vil vi gi de ansatte i kommunen tilbud om 2 timer gratis trening i uka.

Tillit til de ansatte

Tillit må ligge til grunn for all ledelse i kommunen. Vi vil innføre fleksitid og mulighet for å arbeide hjemmefra der det passer for arbeidssituasjonen. For oss handler økt tillit til ledere og ansatte om overføring av faglig myndighet og ansvar, tilstrekkelig bemanning, åpenhet, dialog, kompetansehevingstiltak og forankring.

FNs bærekraftsmål 8: Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle

Til og med 2030 gradvis å bedre utnyttelsen av globale ressurser innenfor forbruk og produksjon, og arbeide for å oppheve koblingen mellom økonomisk vekst og miljøødeleggelse (..) der de utviklede land går foran.

OSLOMÅL 9: INNOVATIVT NÆRINGS LIV OG SOLID INFRASTRUKTUR

Næringslivet driver utvikling i Oslo framover og angår oss alle. Oslo skal ha et næringsliv som er bærekraftig økonomisk, sosialt og økologisk. Det innebærer rettferdige og like vilkår og krav, og kontinuerlig kamp mot useriøse aktører. Kommunens og næringslivets tilbud skal utvikles i samspill, og kommunen skal gå foran i å stille krav for å utvikle nye grønne løsninger.

Infrastruktur som gir grobunn for næringsliv

Kommunens viktigste bidrag til næringsutvikling og trygge arbeidsplasser er infrastrukturen alle får tilgang på. Det innebærer mer enn vei, vann og kloakk. Også sosial infrastruktur som utdanning og tilbud som gjør Oslo til et attraktivt sted, bidrar til bedre muligheter for å skape verdier og arbeidsplasser. Kommunen skal sikre nødvendige investeringer for effektiv og miljøvennlig transport, bærekraftig håndtering av vannreservoarer og overvann. Vi vil satse på informasjonsteknologi og digitalisering av kommunale tjenester, slik at det blir enklere å få den hjelpen man har rett på både for innbyggere og næringsdrivende.

Kommunen som pådriver

Oslo kommune er en stor aktør som kan påvirke utviklingen i flere bransjer gjennom gode anskaffelser. Kommunen skal eksperimentere med nye former for samarbeid mellom det offentlige og private, med mål om å drive bedriftene i en mer bærekraftig og etisk retning. Kommunen skal være pilotkunde for nye miljørettede tjenester og løsninger gjennom innovasjonskontrakter. Uttak av utbytte for selskaper Oslo kommune eier skal følge en moderat linje. Oslo kommune skal utøve et «aktivt eierskap» i slike selskaper, og som eier følge prinsipper om økonomisk, sosial og økologisk bærekraft.

Prisen er kun en del av kostnaden

Innkjøpsprisen er ikke den eneste kostnaden ved et innkjøp. Det billigste produktet kan være det som ender opp med å koste mest. Kvalitet, miljøbelastning og arbeidsforhold i produksjon og transport må også være avgjørende i alle kommunale innkjøp. Ved å stille krav til miljø, dyrevelferd og sosial bærekraft i alle innkjøp og ved utleie av kommunal grunn, kan kommunen gå foran i utvikling av nye, grønne løsninger. Det skal ikke være mulig å vinne anbud med løsninger som ikke er sosialt eller økologisk bærekraftige.

Bykuben - Oslos byøkologiske innovasjonssenter

Oslo skal være en attraktiv miljøby hvor folk ønsker å etablere seg og jobbe for et mer bærekraftig samfunn. Bykuben, Oslos byøkologiske innovasjonssenter plassert midt i sentrum skal videreutvikles som en møteplass mellom det offentlige og innbyggerne, gründere, næringsliv og frivillige. Det skal opprettes inkubatorer for nystartede bedrifter og for ungdomsbedrifter med utviklings- og etterutdanningsmuligheter.

En grønn byggenæring som kan eksportere løsningene sine

Gjennom klare krav til bærekraft kan Oslos byggenæring bli et forbilde for verden og få et konkurransefortrinn. Etterspørselen etter løsninger som tar hensyn til hele livssyklusen for bygninger kommer til å vokse. For eksempel vil massivtre kunne spille en viktig rolle. Vi vil sette strenge krav til grønne byggemåter i alle kommunale bygg, med sikte på at alle nye bygg skal ha et netto positivt utslippsregnskap og minst mulig brutto fotavtrykk. Oslo skal prioritere bærekraftige prosjekter i byggesaksbehandlingen, og alle nye offentlige bygg skal være miljøsertifiserte. Oslo skal i løpet av neste periode få sine første "BREEAM-NOR Outstanding" sertifiserte bygg.

Fra vedlikeholdsetterslep til vedlikeholdsforsprang i kommunen

De siste tiårene har nybygg vært øverst på agendaen for byens politikere. Vedlikehold og bevaring av eksisterende bygg har blitt nedprioritert. Derfor vil vi begrense riving av velfungerende bygg og ha en kommune som går fra å ha vedlikeholdsetterslep til å ha et vedlikeholdsforsprang, ved å satse massivt på at alle kommunale bygg settes i topp stand. Vi vil også sikre finansiering av ny infrastruktur og fjerne vedlikeholdsetterslep for strømmettet og vann- og avløpsnett.

Flere sykkelarbeidsplasser

Oslos sykkelsatsing skaper også arbeidsplasser. Vi ser konturer av nye, både store og små bedrifter med vekt på bærekraftige produkter, tjenester, reparasjonslogistikk og bærekraftig avfallshåndtering. De Grønne vil arbeide for en sertifisering av bedrifter som tilrettelegger for bilfri handel og virksomhet, og som vil bruke sykkelen, transportsykkelen, elsykkelen og sykkeltaxi i sitt virke.

En bærekraftig handelsnæring

Verdens byer har vokst fram rundt handelen og markedsplassene. Lokale butikker møter økende konkurranse fra store kjeder, kjøpesentre og netthandel. Lokalt næringsliv må omstille seg og tilby en annen opplevelse enn sine konkurrenter. Vi vil etablere en bylivskoordinator i sentrum i samarbeid med handelsnæringen som kan samkjøre aktiviteter i gatene og være felles kontaktpunkt mellom sentrumsnæringene og kommunen. Lignende bylivskoordinatorer kan etableres i områder utenfor sentrum der den lokale handelen har utfordringer. Vi vil etablere en pilot for «Business Improvement District» i Kvadraturen for å sikre felles finansiering i gatene fra de som holder til der. Vi vil også gå imot opprettelse av nye kjøpesentre, og at eksisterende kjøpesentre på sikt bygges om til bygater som bidrar til bedre lokalmiljø.

Flere aktiviteter i gatene

Å gi gateareal til andre aktører enn bilen er framtidsrettet og inkluderende. Vi vil tilby faste arealer hvor nye ideer kan prøves ut. Vi vil tilby gratis wifi og ladepunkter i sentrum, for at både innbyggere og turister skal kunne finne frem, kommunisere og dele opplevelser. For at gatene skal kunne brukes til flere aktiviteter, er det viktig at utforming av møbler og infrastruktur er tilrettelagt for dette. Tilkoblingsmuligheter for strøm og VVS vil bidra til at det er enklere å ha arrangementer i gatene.

En digital kommune

Den digitale utviklingen går raskere enn noen gang. Det gir uante muligheter. Oslo kommunes tjenester skal bli nyttigere, mer brukervennlige og effektive. Kontakten mellom innbyggere og det offentlige skal være enkel og effektiv. Kommunen skal tilby et felles digitalt kontaktpunkt. All nettrafikk til og fra offentlige nettsider og apper skal være kryptert. Kommunen må stille krav til grunnleggende sikkerhet og personvern ved innkjøp av IKT-tjenester. Alle offentlige data skal gjøres fritt tilgjengelig på veldokumenterte og åpne format, så lenge det ikke går utover personvern eller sikkerhet. Oslo kommune skal være en foregangskommune i bruk av fri programvare, åpne API-er og gjøre programvare utviklet av eller på vegne av kommunen åpen under frie lisenser.

Når algoritmer brukes til å ta avgjørelser skal både det faktum og algoritmene i seg selv være totalt gjennomskjulte for innbyggerne. Oslo kommune skal ikke gi konsesjon til bruk av overvåkingsutstyr med ansiktsgjenkjenning. Vi vil stille krav om at alle som samler inn store mengder data om byen, for eksempel for å utvikle algoritmer for selvkjørende kjøretøy, må følge strenge regler for personvern og dele de innsamlede data fritt.

Servering og bevertning

De Grønne ønsker å styrke bevertning- og serveringsbransjen i Oslo. At flere spiser ute gjør at vi bruker mer av pengene våre på tjenester og mindre på forbruk av materiell. De Grønne ønsker å styrke matkulturen gjennom å legge til rette for serveringsbransjen. En slik satsing vil også bidra til økt byliv som gir sosiale og økonomiske synergier for hele byen. De Grønne ønsker derfor en statlig prøveordning hvor Oslo får halv moms på mat også i serveringsbransjen.

FNs bærekraftsmål 9: Innovasjon og infrastruktur

Infrastruktur er den underliggende strukturen som må være på plass for at et samfunn skal fungere. Teknologi og innovasjon kan bidra til å løse miljømessige utfordringer som følger utbyggingen av infrastruktur.

OSLOMÅL 10: LEVENDE NÆRMILJØ OG GODE NABOLAG

De Grønne vil sikre at alle deler av Oslo skal være gode steder å leve. En politikk for nærmiljø og nabolag må tilpasses forskjeller i indre og ytre by. Utbygging må skje på lag med innbyggerne og med god kommunal styring.

Kompakte byer skaper befolkningsgrunnlag for et godt kollektivtilbud og skaper kortere avstander mellom jobb, hjem og fritid som gjør at flere kan gå og sykle. Kompakte byer er også motsatsen til byspredning, hvor byene vokser bilbasert utover på bekostning av natur og dyrka mark. En kompakt by trenger ikke være en dårlig by. Befolkingstettheten er for eksempel dobbelt så høy i København som i Oslo, uten marka. Ved å bygge hus og uterom med kvalitet kan vi sørge for en bærekraftig gang- og sykkelvennlig by der korte avstander, det sosiale liv og et mangfold av kultur og tilbud utgjør goder for byens befolkning. Kompakt by gir plass til flere mennesker som gir yrende byliv og levende byer.

Nærmiljøpartiet

Nærmiljøet og nabolaget er viktig for det gode livet i byen. Vi skal ta vare på byens småhusområder, bygge videre på lokalmiljøenes særpreg og bevare bygg som gir områdene karakter. Vi vil styrke småhusplanen slik at den sikrer at nye boliger passer godt inn i den eksisterende bebyggelsen og tar hensyn til det biologiske mangfoldet. Mange områder i ytre by mangler funksjoner og tilbud som er viktige for lokalsamfunnet. Vi vil derfor stimulere til etablering av nærbutikker, helsestasjoner og andre servicetilbud der folk bor. Når vi utvikler nye områder, må vi sørge for at de planlegges med tanke på å bli gode nærmiljøer fra første dag.

Beslutninger nærmere folk flest

Utbyggingsprosjekter i nærmiljøet påvirker og engasjerer nabolaget. Samtidig er prosessene rundt utbygging vanskelige å sette seg inn i. Vi vil etablere nye planretningslinjer som gir befolkningen bedre mulighet for medvirkning. Bydelenes rolle i byplanleggingen skal styrkes. Vi vil utrede flere muligheter for å gi bydelene større innflytelse i arealplanleggingen.

Markagrensa som ramme for byveksten

Oslo er en by i vekst, og dette skaper både muligheter og utfordringer. Markagrensa skal ligge fast og Oslo har derfor begrenset med nye arealer å bygge på. Det er viktig at boligbehovet dekkes uten at det går på bekostning av eksisterende gode bomiljøer eller grøntområder. De Grønne vil også ta vare på den grønne horisonten og de grønne åsene som innbyggerne setter pris på, og gå imot utbygging i disse.

Boligvekst i industriområder og i sentrum

Utbyggingstakten må være basert på oppdaterte befolkningsprognoser. Boligveksten i neste bystyreperiode bør primært tas gjennom knutepunktfortetting, utbygging av industriområder og flere boliger i indre by, i tråd med «innenfra og ut»-strategien og faggrunnlaget til byens klimastrategi. Flerkjernet byutvikling bør gjennomføres på en måte som reduserer folks reisebehov i hverdagen. Vi vil gå imot utbygging på Gjersrud-Stensrud. Ved utbygging av områder som grenser til fjorden skal mulig havneanlegg for båtbeboere være med i planarbeidet

Høyhus for grønn mobilitet

De Grønne er positive til høyhus der det underbygger grønn mobilitet og gode lokalsamfunn. Det er avgjørende at veksten i boliger og arbeidsplasser skjer slik at folk kan gå, sykle eller reise kollektivt. Derfor ønsker De Grønne en revidering av Høyhusstrategien, som ikke har vært endret på mange år. Eventuelle høyhus må utformes med særskilt god arkitektur, uteområder av høy kvalitet og en meget streng parkeringsnorm for biler. Ved å tillate flere høyhus i Oslo kan flere bo og jobbe i byen, noe som vil bremse byspredningen og avlaste fulle motorveier og pendlertog. Høyhus skal følge strenge miljøsertifiseringer og som hovedregel utformes i heltre, for å binde opp mest mulig CO₂.

Kontroll med utbyggingen

Byutviklingen skal først og fremst tjene innbyggerne, ikke utbyggerne. Oslo skal ha sterkere kommunal styring av byutviklingen, samtidig som planprosessene skal kunne gjennomføres og avsluttes på en akseptabel måte for alle som investerer og bygger i byen. Derfor vil vi styrke områdeplanleggingen for å løse de overordnede utfordringene knyttet til trafikk og miljø, fortetting og bevaring, naturforvaltning og bærekraftig infrastruktur. Områdereguleringer skal være robuste og bindende og forankret i åpne, inkluderende planprosesser. Vi vil ikke gi dispensasjoner til utbygging som skaper dårligere bomiljø til fordel for økt lønnsomhet.

Bærekraftig områdeutvikling

Når vi utvikler nye områder, må de være sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftige. Nye områder skal ha boliger som passer for folk i alle livssituasjoner, fra nyfødte til eldre, fra enslige til storfamilier og en tredje boligsektor skal inngå som en del av planleggingen. Nye områder skal planlegges for å bli gode nærmiljøer fra første dag, med grøntområder og møteplasser i lokalmiljøet og der det skal være mulig å bo uten å være avhengig av bil. Skoler, barnehager og kollektivtilbud skal stå klart fra de første flytter inn. I områder der det er vanskelig å få en utvikling, skal kommunen ta noe av risikoen ved å gå inn og etablere infrastruktur for å løfte attraktiviteten til området også før private utbyggere er på plass.

Sosiale møteplasser som nøkkel til gode nærmiljø

Flere steder i ytre by er det mangel på gode møteplasser. Vi vil etablere og legge til rette for bibliotek, allbrukshus, fritidsklubber, kaféer, idrettsanlegg og kulturtilbud. Disse vil vi fylle med sosiale aktiviteter i samarbeid med frivillige organisasjoner, idrettslag og næringslivet. Midlertidig tomme bygg skal kunne tas i bruk til ulike aktiviteter, eksempelvis lokale oppstartsbedrifter, kulturliv eller møteplasser og aktiviteter drevet av frivillige organisasjoner. Oslos frivilligsentraler kan bli navet for frivillig sektor, igangsetter av lokale initiativer og møteplass på tvers av generasjoner. Frivilligsentralene bør disponere lokaler til utlån til bruk for både etablert organisasjonsliv og uorganiserte initiativer, og det skal tilbys en bredde av funksjoner i utlanslokalene. De Grønne vil øke støtten til frivillige, både enkeltpersoner og organisasjoner, som vil sette i gang fysiske miljøtiltak i nærmiljøene.

Levende nabolag og trygge nærområder

Byens boligområder er ikke steder hvor folk kun sover, men steder der folk lever livene sine. Trygghet skapes gjennom å gjøre byen til et godt sted å leve for alle, slik at gatene er levende og fylt med folk også om kveldene. Vi vil legge til rette for at innbyggerne tar nærområdet sitt i bruk. I tillegg trengs bedre belysning og politi som kjenner nærområdene i byen. Derfor vil vi gjennomgå reguleringene av både offentlig og privat lyssetting, med mål om å maksimere sikkerheten og minimere lysforurensningen. Vi vil etablere en prøveordning med "levende gater" der nabolag som ønsker det, kan få stengt av sin gate i en periode, og der kommunen bistår med møbler og beplantning slik nabolaget selv ønsker det. Vi vil samarbeide med borettslag og sameier om å fremme godt naboskap, for eksempel gjennom nabolagsambassadører som sørger for å ta godt imot nye innflyttere.

Mer lek i byen

Mulighet til fysisk aktivitet bidrar til at byen oppleves trygg og innbydende for alle aldersgrupper. Derfor ønsker vi å få på plass minst 15 lekesoner av høy kvalitet i sentrum, og sørge for at alle områder i byen har gode lekeområder - fra tradisjonelle lekeplasser til mer kreative boltreplasser og trafikklekeplasser. Byens løkker skal ivaretas for frie aktiviteter og ballspill. Vi vil også etablere flere aktivitetsgater med permanente installasjoner som sjakk, klatrestativ og liknende apparater. Det skal plasseres ut flere sittemøbler på fortauet tilpasset alle type brukere. Vi vil også ha flere fontenebasseng, vannspeil og dyrevennlige småbad, slik at byens dyr kan kjøle seg ned på varme sommerdager. De Grønne ønsker flere hundeluftparker.

Bilfritt byliv

Byens rom, gater og veier er kollektive goder som primært bør tilrettelegges for ferdsel og opphold, ikke oppbevaring. Vi vil gi gatene tilbake til menneskene; til innbyggerne, barna, næringslivet og gründerne, de besøkende - til bylivet. Oslo sentrum skal være tilnærmet fritt for privatbiler. Målet er livskvalitet og opplevelser fremfor stress og kjøpepress. Med redusert biltrafikk blir det mer plass til gående, syklende, kollektivtrafikk og nyttetransport - og mer plass til å bruke gatene som de byrommene de er: Møteplasser og rom for aktiviteter. Vi vil etablere flere permanente gågater og fotgjengerprioriterte gater, gjøre flere utvalgte gater bilfrie om sommeren (sommergågater) eller på søndager ("ciclovias", "markedsdager" ol.)

Nytt liv i Kvadraturen

Kvadraturen er Oslos bykjerne, og har et stort potensiale for å bli et attraktivt område i hjertet av sentrum. For å få til det må området bli et godt og trygt nabolag, med beboere og brukere som føler et eierskap til omgivelsene. Derfor må det bli flere boliger i Kvadraturen, og bygatene må gis tilbake til folket. Bilfritt byliv er en viktig faktor som gjør Kvadraturen mer attraktiv både for næringsliv, men også for boliger. Vi vil blant annet gjøre Kirkegata om til en gågate med høy standard, som knytter nedre del av Grünerløkka sammen med Kvadraturen. Kvadraturen er allerede et sted hvor mange kunstnere og gründere har valgt å etablere seg, og vi ønsker å bygge opp om dette blant annet ved bruke deler av lokalene i Myntgata 2 til kulturlokaler og kontorer for gründere.

Fra festning til folkeliv

Området rundt gamle festninger er ofte den mest attraktive delen av enhver storby. I Oslo har dette området i stedet blitt forbeholdt militæret. Akershus festning og omkringliggende områder er et grønt og vakkert hjerte i byen som på ingen måte lever opp til sitt potensiale. Ved å gjøre deler av festningsområdet om til en levende bydel kan vi utnytte sentrum bedre, få mer liv, mindre behov for transport, og gjøre byen enda bedre for både innbyggere og turister

Store arbeidsplasser er en del av byen

De store bedriftene flytter tilbake til byen. Å lage egne delbydeler basert på store virksomheter i egne områder som på Fornebu, Rosenholm og Skullerud er verken en fordel for bedriftene, arbeidstakerne eller lokalmiljøet. Derfor vil vi legge til rette for at også større virksomheter og kunnskapsinstitusjoner har mulighet for å etablere seg i den tette delen av byen, spesielt ved kollektivknutepunkt. Når viktige institusjoner som Veterinærinstituttet og NRK med ikoniske bygg og store grøntområder flytter fra en bydel, skal kommunen alltid vurdere bruk av forkjøpsrett for å ha kontroll over byutviklingen.

FNs bærekraftsmål 11: Bærekraftige byer og samfunn

Urbanisering skaper store muligheter og utfordringer- på sitt beste sørger byer for at mennesker kan leve gode liv, og utvikle seg både økonomisk og sosialt, men byer skaper også miljøproblemer.

OSLOMÅL 11: BÆREKRAFTIG FORBRUK OG SIRKULÆR ØKONOMI

Et stadig økende forbruk av varer og stadig mer bruk-og-kast, er en viktig grunn til økte klimautslipp. En del av løsningen på klima- og miljøproblemene, er å vri forbruket mot tjenester i stedet for produkter og sørge for at utgåtte produkter blir gjenvunnet i stedet for kastet. Det er også langvarige norske tradisjoner for at folk deler og bytter og eier bolig og ting i fellesskap. Nå er tiden inne for å finne tilbake til samvirke og deling, blant annet gjennom nye digitale løsninger. Da reduseres det materielle forbruket og miljøbelastningen.

Deling for redusert forbruk

Gjenbruk og deling er kloke måter å bruke begrensede ressurser på. Gjennom verktøysbibliotek, utlånsboder og gjenbruk bidrar vi til bedre ressursutnyttelse. Vi vil stimulere til byttinger, redskapsutlån og utstyrssentraler i lokalmiljøene, gjerne i tilknytning til reparasjonsverksteder for sykler, klær, redskaper og elektronikk. Det skal finnes minst en delestasjon i hver bydel. Driften av fikse- og byttesentraler og brukbutikker kan gi grønne jobber og verdifull arbeidstrening for utsatte grupper på arbeidsmarkedet. Vi ønsker å samarbeide med eksisterende miljøer, som makerspaces, hackerspaces og bibliotek i dette arbeidet.

En sosialt bærekraftig delingsøkonomi

Oslo skal vise hvordan man kan utvikle nye løsninger gjennom samarbeid med relevante aktører. Den ukontrollerte veksten i delingsøkonomien har foreløpig også gitt noen svært negative følger. For å håndtere dette og for å unngå skattesmutthull, sosial dumping og gjennomtrekk i bomiljøer trengs en ny og sterkere regulering. Dette gjelder spesielt kommersielle aktører som i dag utnytter delingsøkonomiske løsninger til å kjøpe opp leiligheter eller biler til pirathotell eller piratutleie av biler.

Null ressurser på avveie

En stor del av både indirekte og direkte klimautslipp og annen forurensning skyldes vårt forbruk. I dag blir kun en liten andel av alt vi kaster, gjenbrukt. Det betyr store mengder ressurser på avveie. Derfor må vi etablere flere større gjenbruks- og reparasjonshus liknende Vollebekk fabrikk. Oslo kommune skal bidra med kartlegging, delfinansiering, tilrettelegging og samarbeidsordninger, samt tilskuddsordninger for bedrifter som skaper bærekraftige arbeidsplasser innen sirkulærøkonomien.

Restaurering framfor forfall og riving

Kvalitetsbygg, anlegg og kulturminner må restaureres på en miljøvennlig måte og gis et langt liv. Fagarbeidere som har spesialkompetanse innen yrker som smeder, låsesmeder, murere, malere, tømrere, gjørtlere, verktøymakere, salmakere osv. er mangelvare. Vi ønsker en renessanse for disse håndverkerne. I Oslo har vi et stort potensiale for mange nye arbeidsplasser på disse områdene.

Vedlikehold- og reparasjonsbransjen skal vokse

Å reparere og vedlikeholde har blitt byttet ut med å bruke og kaste. Det er overveldende utfordringer i den elektroniske hverdagen med sammensatte utstyrskomponenter som ikke har fått en fullverdig reparasjons- og gjenvinningsklynge. For å fremme nyetableringer av bedrifter på gjenbruk og vedlikehold, skal kommunen opprette en egen inkubator for slike bedrifter, og satse kraftfullt på rekruttering til yrkesfag. Dette må også gjenspeiles i satsingen på håndverksfag i den videregående opplæringen.

FNs bærekraftsmål 12: Sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre

Bærekraftig produksjon innebærer å minske ressursbruk, miljødeleggelse og klimagassutslipp når en lager en vare. I dag forbraker vi mer enn hva som er miljømessig bærekraftig. For å sikre gode levekår for nåværende og fremtidige generasjoner må også hver enkelt forbruker endre livsstil.

OSLOMÅL 12: ET KLIMAREGNSKAP SOM GÅR I PLUSS

Verden står i en klimakrise. Oslos politikk skal være i tråd med Parisavtalen. Transport, anleggsarbeid, oppvarming og avfallsbehandling skal omstilles slik at vi blir en nullutslippsby i 2030. Etter det må vi gå i pluss. Avtrykket vårt stopper ikke ved bygrensa. Vi mener Oslo må bli en by hvor innbyggernes klimaregnskap går i pluss.

Vår tids viktigste sak

Oslos klimautslipp har vært høye og stabile i flere tiår. Nå går de endelig nedover. Gjennom klimabudsjett og utslippstak i alle sektorer skal klimautslippene fra Oslo ned til tilnærmet null i 2030: En nullutslippsby er en by hvor de faktiske utslippene er redusert fra over en million til under 100 000 tonn CO₂-ekvivalenter. Både restriktive tiltak, subsidier, forskning og utvikling må til. Klimatiltak kan ikke vike i prioriteringsdiskusjoner, men stå øverst på blokka.

En byggenæring uten utslipp

Bygg og anlegg står for en betydelig andel av klimagassutslipp. Oslo var først i verden med fossilfri og utslippsfri anleggsdrift i kommunal regi. Neste steg er fossilfri transport av anleggsmateriale, mindre riving, og gjenbruk av byggematerialer. Nå må staten og private aktører følge etter. Oslo skal bli en by hvor bygg- og anleggsarbeid gjennomføres uten utslipp i noen ledd. Det får vi til gjennom infrastruktur, støtteordninger, prioritert saksbehandling og regulering.

En by som produserer mer energi enn den bruker

Fornybar kraftproduksjon er mulig, også i byer. Bruk av fossil energi skal fases ut. Ved å redusere energibruken, få et smartere energinett og bygge plusshus, kan Oslo bli en by som produserer mer energi enn den bruker. Solenergi bør tas i bruk på alt nybygg. Barrierer for utbygging av sol i eksisterende bygg må fjernes. Når bygninger pusses opp, skal energisparing og -produksjon alltid ligge til grunn.

10 000 solcelletak

Oslo skal ha 10 000 tak med solceller innen 2023. Solceller er smittsomt! Vi vet at når én husstand får solceller så får ofte naboene det også. Vi ønsker å opprette støtteordninger for borettslag som ønsker å installere solceller. Dette senker barrieren for privatpersoner, og prosjektet blir større, billigere, involverer flere tak og blir lettere å dimensjonere riktig for forbruksmønsteret. Oslo kommunes eierskap av vannkraftproduksjon skal forvaltes med mål om best mulig ivaretagelse av natur, miljø- og friluftslivsverdier.

Utslippsfri transport

Utslippene fra transport skal vekk. Teknologiutviklingen i transport er enorm. Framtiden er elektrisk. I Oslo skal ingen kjøretøy bruke fossilt drivstoff i 2030. Det får vi til ved å stimulere til mer bruk av både ny og eksisterende grønn teknologi. Samtidig som vi skal utrede, teste og ta i bruk ny teknologi som selvkjørende busser og biler, skal vi satse kraftig på konvensjonell grønn teknologi som vi vet fungerer, trikk, bane og sykkel.

Avfallshåndtering uten utslipp

Avfallet vårt forsvinner ikke av seg selv. Ressursene våre må gå i sirkel på mest mulig effektiv måte. Før noe kastes skal det helst ha blitt delt, gjenbrukt og reparert mange ganger. Flest mulig av materialer som kastes skal søkes gjenvunnet uten forbrenning. Avfall som ender opp med å brennes må forbrennes uten utslipp. Oslos avfallshåndtering må bli utslippsfri gjennom fullskala karbonfangst og lagring. Karbonfangst bør finansieres av staten over skatteseddelen, hvis de svikter må Osloborgerne og næringslivet ta regningen.

Ingen flere besøkende cruiseskip i Oslo

Ett skip forurensner like mye som 7000 biler mens de ligger i havn, og skipene tar opp mye av det beste arealet vi har langs fjorden. Vi mener at det er bedre å bruke plassen til f.eks. grøntområder, badeplasser, lekeplasser, restauranter og uteserveringer. Derfor vil vi ha slutt på cruiseskip i Oslo, og heller prioritere utenlandsfergene på landstrøm.

Våre personlige klimaregnskap skal kunne gå i pluss

Av en gjennomsnittsnordmanns karbonavtrykk står forbruket for over halvparten. Oslo må gjøre det mulig å leve i balanse med klodens klima. Vi vil kraftig redusere også det indirekte personlige fotavtrykket som strekker seg utover Oslo. Kapasiteten på flyplassene i Osloregionen kan ikke økes, flybruken må reduseres. Vi vil legge til rette for gjenbruk, reparasjon og enklere tilgang til bærekraftig plantebasert mat.

Oslo skal bli første klimanøytrale kommune i Norge

Kommunale flyreiser skal reduseres betydelig. Kommunens bilpark skal gjøres utslippsfri innen 2020. Vi vil miljøsertifisere og innføre klimaregnskap for alle kommunens etater, virksomheter og bydeler. Det skal være lønnsomt og enkelt for ansatte å ta grønne valg. Derfor skal alle kommunale arbeidsplasser være sykkelvennlige, med sykkelparkering, lademulighet til elsykler, garderobe og dusjanlegg. Vi vil også gi støtte på 10 kr per kilometer til ansatte som sykler i jobb. I tillegg skal alle kommunes arbeidsplasser ha el-sykler og el-transportsykler til bruk i tjenestereiser.

Ti konkrete kommunale klimakuttforslag fra De Grønne:

1. Oppsøkende oljefyrpatrulje som varsler og følger opp oljefyrforbud
2. Opprette egne parkeringsplasser for næringstransport på strøm
3. Halvere kjøttforbruket i Oslo, blant annet gjennom kommunens innkjøpsmakt og å fremme plantebasert kosthold i barnehager og skoler
4. Elektrifisere alle Ruters busser og båter innen 2023
5. Kreve landstrømtilkobling for alle ferger i rute som anløper Oslo
6. Etablere støtteordning til kjøp av transportsykler for privatpersoner, organisasjoner og bedrifter, og opprette utlåssentraler for transportsykler
7. Kreve utslippsfri anleggsvirksomhet for alle kommunale anlegg
8. Etablere flere samlastesentraler i Oslo
9. Kreve at alle varer og tjenester leveres utslippsfritt for Oslo kommune
10. Tilby ett års gratis kollektivtransport og bildelingsmedlemskap til innbyggere som kvitter seg med fossilbilen.

FNs bærekraftsmål 13: Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem

Forskerne i FN's klimapanel mener at to graders temperaturøkning er grensen for hva naturen kan tåle. Stiger temperaturen mer enn det vil klimaendringene bli ukontrollerbare. I tillegg til å kutte i utslipp og fange og lagre CO₂, må det satses langt mer på fornybar energi og annen ren energi.

OSLOMÅL 13: RENT VANN OG REN FJORD

Menneskenes rovdrift av naturen gjør at økosystemene i Oslofjorden er under press, og natur- og friluftsopplevelser risikerer å bli svekket. Denne utviklingen vi ikke kan akseptere. Vi vil ta vare på Oslofjorden og elvene i byen samtidig som vi gir innbyggerne flere naturopplevelser.

En fjord uten plast

Oslo må fortsette å lede an i kampen mot plastforsøpling. Mesteparten av plasten i fjorden stammer fra personlig forbruk og byggenæringen. Derfor vil vi fase ut bruk av unødvendig engangspplast i hele Oslo innen 2022 og føre strengere kontroll med byggeplasser. I tillegg vil vi trappe opp arbeidet med å kartlegge plastforsøpling i Oslofjorden, og gjøre Oslofjorden til et pionerområde for utprøving av plastfangstteknologi. Bildekk og gummigranulater er de to største landbaserte kildene til mikroplast i havet. Derfor vil vi redusere biltrafikken, teste ut alternativer til gummigranulater og fase ut bruk av gummigranulater på kunstgressbaner innen 2023.

Elver opp fra rørene

Elver i byen gir byens innbyggere flere muligheter for friluftso- og naturopplevelser. En fjerdedel av Oslos elver og vassdrag ligger gjemt under bakken, og mange andre tas for dårlig vare på. Derfor trengs en ambisiøs og helhetlig forvaltningsplan for alle byens hovedvassdrag, med mål om en betraktelig økning av vernegrenser, tilrettelegging av økosystemer til ulike organismer og åpning av det som nå ligger i rør under bakken. Kommunen må også samarbeide med nabokommuner om forvaltning og vern av arter, biotoper og naturområder.

Vern av Oslofjorden

Økosystemene i Oslofjorden er under press. Hele Oslofjorden skal gjøres til et nasjonalmarint verneområde gjennom samarbeid med staten og alle kommuner og fylker langs fjorden. Verneområdet skal ha særlig fokus på å sikre havbunnens frie og ville natur og all råstoffutvinning skal opphøre mens bærekraftig fiskeri med skånsomme redskap kan fortsette. Vi vil gå imot all form for bunntåling og skal jobbe for at det alltid skal være bærekraftige fiskebestander i Oslofjorden.

Ta vare på vannet

Oslo har usedvanlig god tilgang på vann, men når været blir varmere og vannforbruket økende fører det også hos oss til manko i vannreservene. I byen vår brukes drikkevann til å vaske tøy og spyle ned i do, samtidig som både drikkevannet og avløpsvannet lekker fra gamle rør og ut i naturen. Derfor vil vi i løpet av neste periode gjennomføre minst én pilot for vanngjenvinning i urbane kretsløp der regnvann og husholdningsvann renses og gjenbrukes til eksempelvis vaskevann og toalett.

FNs bærekraftsmål 6: Rent vann og gode sanitærforhold

Alle må ha tilgang til rent vann hvis vi skal oppnå bærekraftig utvikling. Det finnes nok ferskvann på planeten, men dårlig økonomi og manglende infrastruktur står ofte i veien.

FNs bærekraftsmål 14: Liv under vann

Det er verdenshavene – deres temperatur, kjemi, strømninger og liv – som driver de globale systemene som gjør det mulig for mennesker å leve på jorda.

OSLOMÅL 14: RESPEKT FOR DYR OG NATUR

Menneskene ikke står hevet over naturen, men er en del av den. Vi er moralsk forpliktet til å behandle både det enkelte dyr og mangfoldet av liv og økosystemer med respekt. I Oslo lever det rådyr, piggsvin og grevling i hagene, laks og bever i elva og rovfugl i Rådhusårnet. Både dyrene og naturen skal respekteres for sin egenverdi og sine grunnleggende behov. Vi vil at Oslo skal ha en nullvisjon for tap av biologisk mangfold.

Større ambisjoner for biologisk mangfold i bynaturen

Grønne korridorer med gress, blomster og trær renser lufta mens fugler får plass til reder, humler og sommerfugler virrer over gress og blomster, og piggsvin vagger ut fra et gjemmede. Biologisk mangfold skal støttes og utvikles i Oslos grøntområder, de skal ikke reduseres til monokultur. Derfor vil vi utvikle mangfoldige beplantningsplaner for byens grønne områder med mål om 100.000 nye nyttevekster som frukttrær og bærbusker og bie- og humlevennlige planter. Sammenhengende grøntområder gir sårt tiltrengte leveområder for planter og dyr.

Åpent rennende vann er en forutsetning for at dyrelivet kan finnes i Oslo. Med utgangspunkt i elvene og parkene er målet sammenhengende blågrønne korridorer fra fjorden til Marka for å sikre biologisk mangfold. Vi skal hindre unødvendig kantslått for å bevare økologisk viktige pollinerende insekter, bekjempe forbudte fremmede arter og utrede hvordan utelys kan utformes for å ivareta hensyn til det biologiske mangfoldet. Kommuneplanleggingen må aktivt motvirke insektdød.

Naturfornyelse i Marka

Til tross for at Marka omfattes av markaloven og er nærnatur og rekreasjonsområde for over én million mennesker, er det vesentlig mer flatehogst og industriskog i Marka enn i landet forøvrig. Industriell skogdrift truer det biologiske mangfoldet. Det er ikke nok å bare ta vare på naturen vi har. Derfor vil vi gjøre Oslomarka til et pionerområde for fornyelse til villere natur, der industridriften legges om for å få tilbake variert, artsrik og fleraldret skog.

Flatehogst av skogsområder som har preg av gammelskog skal stanses, og klageordninger for hogstmelding styrkes betraktelig. Oslo skal verne om ynglende ulv i Marka. Vi vil aldri forhandle bort Marka, og skal jobbe for å etablere nasjonalpark i Østmarka og Nordmarka. Oslo kommune skal sikre vern av viktige korridorer for biologisk mangfold i Nordmarka i kommuneplanens arealdel, som første steg i arbeidet for å få til en nasjonalpark i Nordmarka.

Livet under vann

Det er lett å glemme når man tusler rundt i byen at bare noen steinkast unna svømmer det spekkhoggere, nysgjerrige selunger, laks som hopper i Akerselva og urban hummer som bor i hummerhotell på Tjuvholmen. Ved å gjøre fjorden levelig for tare og ålegress, legges grunnsteinen for at fisk og skalldyr skal kunne etablere seg og få bærekraftige fiskebestander. Dessverre har vi i flere århundrer behandlet elvene og fjorden vår som en avfallsplass. Det har gjort at indre Oslofjord er hovedsakelig mudder, som gjør at lite til ingenting kan vokse der. Sånn kan vi ikke ha det, fjorden må settes tilbake i god økologisk stand. Vi vil også legge til rette for mer vill ørret og laks i elvene i Oslo ved å etablere flere laksetrapp opp langs Akerselva.

Insektveileder

Insekter, og særlig de pollinerende, er helt avgjørende for å opprettholde økosystemene og for å dyrke mat. Insektdøden er blant de alvorligste truslene menneskeheten står ovenfor. Oslo MDG ønsker derfor en handlingsplan for å bevare insektene i Oslo. Vi ønsker en veileder som på enkelt og konkret vis angir hvordan man kan bevare, utvikle og skape områder og vegetasjon som er gunstig for insekter og samtidig tar hensyn til behovet for økt karbonfangst gjennom treplantning. Denne kan tas i bruk av innbyggere, utbyggere og planleggere.

Marine nyttehager

Det finnes store muligheter for bærekraftig matproduksjon i fjorden. Vi vil etablere marine nyttehager i fjorden med dyrking av nesledyr, bløtdyr, kappedyr og mikroalger. Disse kan også fungere som kunstige rev, som vil være veldig gunstig for å gjenetablere en sterkt truet kysttorskbestand og andre fiskearter. I tillegg til matproduksjon og bedre oppvekstvilkår for livet i fjorden, kan nyttehagene være en spennende undervisningsplattform for Osloskolen og skape et større engasjement for fjorden vår.

Ta vare på kattene og støtte hjelperne

Svært mange skaffer seg katt, men ikke alle tar på alvor ansvaret som ligger i det. Resultatet blir hjemløse katter og uønskede kattunger. Vi vil legge bedre til rette for sterilisering/kastrering og ID-merking av katter gjennom opplysningskampanjer og subsidiering. Det er mange frivillige som utrettelig arbeider for dyrevern i byen vår. Vi vil legge til rette for at disse dyrevennene kan fortsette og videreutvikle dette viktige arbeidet.

Oslo som foregangskommune for god dyrevelferd

Kommunen mangler en dyrevernplan, dette vil vi gjøre noe med. Planen bør inneholde tiltak mot etablering av dyreparker og andre former for fremvisning av dyr i fangenskap som sirkus og akvarium, mål om å gå imot etablering av hestedrosjer i sentrum og tiltak for å prioritere gårder og ridesentre med bedre dyrevelferd i tildeling av kommunale tilskudd. Oslo kommune skal være en pådriver for politietterforskning av dyrekrimssaker, og fortsette å jobbe for innføring av dyrepolit i Oslo politidistrikt. Vi vil ha dyrevelferd og dyrs egenverdi inn som tema i Osloskolen. Personer som trenger dyr av helsemessige årsaker bør få mulighet til terapihund, slik at man sikrer dyrets ivaretagelse også hvis personen har dårlig økonomi eller er innlagt.

FNs bærekraftsmål 15: Liv på land

Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold

OSLOMÅL 15: NATUREN SOM KILDE TIL LIVSKVALITET

Naturen i byen gir fuglesang i parkene våre, summende bier i kolonihagene og mulighet til å plukke blåbær i skogsholtene. Nærhet til naturen er viktig for innbyggernes trivsel. Naturen bidrar til rikt friluftsliv, god folkehelse, barns mulighet til utviklende lek og gjør Oslo til en attraktiv by å bo i og besøke. Derfor skal alle innbyggere ha god tilgang til grøntområder i sitt nærmiljø.

Ta bedre vare på byens parker og grøntområder

Mange av byens parker og grøntområder har blitt tatt for dårlig vare på over lang tid, noe som fører til at de brukes lite av byens innbyggere. Derfor vil vi sikre at byens parker og grøntarealer tas vare på av kjærlige og kompetente hender ved å ta parkdriften tilbake i kommunal regi, og på den måten sikre erfaringsbasert kunnskap og kontinuitet. Vi vil gi frivillige verktøy til å være med å vedlikeholde parker, og etablere drivhus i de største parkene for å sikre lokalbasert beplantning og tilrettelegge for kunnskapsutveksling med innbyggerne. Vi vil forby engangsgriller i alle byens parker og grøntområder. Utvalgte områder rustes opp med fasiliteter som toaletter, benker, fellesgriller og tak mot regn.

Oslos viktigste grønne lunger skal vernes

Noen områder i byen vår utpeker seg som spesielt viktige, både av hensyn til biologisk mangfold og historisk betydning. Disse må bevares og vernes, slik at også våre barnebarns barnebarn kan få glede av dem. Akerselva er ett eksempel, dette betydningsfulle området for byens historiske utvikling som ble nevnt allerede i Sverres saga. Viktige områder, som Maridalen, Akerselva miljøpark, Bygdøy, Hovedøya, Ravnkollen, Østensjø miljøpark og Ekebergskrenten skal vernes mot all utbygging, inkludert hensynssoner og de byggefrie beltene på 20 meter langs hovedvassdragene.

Asfalt skal byttes ut med parker og grønne korridorer

Parker og grøntområder sikrer innbyggerne mulighet for sunne og gode liv i kontakt med naturen, men de er - bit for bit - under press fra utbygging og manglende ivaretagelse over tid. Vi vil snu denne trenden. Asfalt skal rives opp for å lage flere parker og grønne korridorer. Ett av stedene vi vil gjøre dette er ved Tullinløkka, som vi vil binde sammen med Slottsparken for å lage Oslo sentralpark. Vi vil også åpne Bislettbekken, slik at den blir en del parken.

Flere grønne vegger og tak

Mer grønt gir ikke bare bedre luft - det bidrar også til å redusere faren for flom, og til trivsel og biologisk mangfold. Flere fellesarealer på takene i byen gir oss nye grøntområder, men også mulighet for flere til å ha egne uteområder selv i den tette byen. Derfor vil vi bruke både tak og vegger i byen til beplantning, og gi takene tilbake til folk ved å etablere felleshager for beboere på flere tak i byen. Vi vil stille krav om at det skal etableres en stor grønn park på taket av nye Oslo S. Vi vil også gjennomføre pilotprosjekter for åpen overvannshåndtering, med regnbed eller andre fordrøyningsløsninger i gater og byrom.

Naturperlene i fjorden

Øyene i Oslofjorden er allerede mye besøkt, men enda flere bør bli kjent med disse fantastiske naturperlene. Øyene har unikt, spennende og sårbart planteliv, dyreliv og kulturminner. Samtidig vil vi synliggjøre øyenes naturmangfold og kulturhistorie bedre overfor besøkende. Derfor vil vi legge vann og avløp til øyene i Indre Oslofjord, ruste opp fasiliteter som toaletter, benker og fellesgriller,

forby engangsgriller og annen skadelig bruk av øyene og skilte flere naturverdier og kulturminner for å tilrettelegge for rekreasjon, sikre unik natur og spre kunnskap om naturverdiene som finnes her.

Mer friluftsliv for folkehelse og livskvalitet

Friluftslivet utgjør en arena for fysisk aktivitet som er åpen for alle, som bidrar positivt til både fysisk og psykisk helse og er en nøkkel til livskvalitet og folkehelse. Det organiserte friluftslivets innsats og arbeid er enormt viktig for å stimulere innbyggerne til friluftslivsaktivitet, og organisasjonene må sikres ressurser til å fortsette dette arbeidet. Deleordninger for idrett- og friluftsutstyr er fantastiske ressurser som må utvides og bekjentgjøres i befolkningen. Naturen skal være tilgjengelig for alle, uansett bakgrunn eller inntektsnivå. Derfor vil vi ha flere turtraseer og naturstier langs elver og turområder i byen, og sørge for at ingen bor mer enn 500 meter fra nærmeste merkede tursti. Vi vil også sikre enkel adgang til skog, mark og rekreasjon ved å utvide kollektivdekning til marka og strender.

Flere strender og sjøbad

Strenger, vann og sjøbad gir både Oslofolk og turister mulighet til å bruke byen til rekreasjon. Spesielt om sommeren trenger vi frisk luft og rent badevann lett tilgjengelig. Strandlinja skal åpnes opp for befolkningen og privatisering av strandsonen hindres. Vi vil ha flere sjøbad og strender for å gi enda mer badeglede til de som oppholder seg i byen. Tilgangen til badeområdene på Sorenga bør bevares. Den nye Operaparken bør utvikles med strandlinje, og halvøya Sukkerbiten beholdes som et område med fritidsaktiviteter for alle. Vi ønsker også flere kaldbadhus og badstuer for å øke bruken av fjorden i vinterhalvåret. Samtidig har altfor mange innbyggere for dårlige svømmeferdigheter. Alle Oslos innbyggere bør være i stand til selvberging. Derfor må det sikres nærhet til bade fasiliteter i bydelene, enten det er basseng, badevann eller strender.

Skogens ro og bølgeskvulp fra fjorden

Stress, psykiske helseplager og inaktivitet plager mange Osloboere og hverdagens kjas og mas kan være en belastning. Mange oppsøker naturen for å nyte ro og stillhet og være i vakre omgivelser. Det vil vi hegne om. For å sikre at man fortsatt skal kunne nyte stille natur, vil vi begrense motorisert ferdsel og annen støyforurensning og innføre en støtteordning for utskiftning til elmotor for småbåter. Vi vil også utvide gjeldende 5-knops grense i Oslos bynære fjordområder, inkludert rundt byøyene og i andre pressede områder.

Friluftslivsferie i egen by

Oslo har potensiale som feriedestinasjon også for Oslofolk selv. Vi vil gjøre nærferie hjemme i egen by til et naturlig valg. Oslo har mange sterke friluftslivs- og naturorganisasjoner som er svært gode på skape aktiviteter og introdusere folk til friluftslivet. Disse vil vi styrke samarbeidet med. Vi vil gjøre det gratis for alle Oslos skolebarn å reise kollektivt i skoleferiene ved framvisning av skolebevis, i kombinasjon med utvidelse av byens utlansordninger for friluftsutstyr. Vi vil også ruste opp flere kommunale hytter og bygninger på øyene og i marka, legge til rette for aktiviteter i samarbeid med frivillige organisasjoner og sikre fortsatt drift av Hudøy feriekoloni.

FNs bærekraftsmål 15: Liv på land

Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold

OSLOMÅL 16: EN NY POLITISK KULTUR

Det er for vanskelig å engasjere seg i politiske prosesser, og innbyggere og bydelspolitikere har for lite innflytelse på saker som påvirker nærmiljøet. Derfor vil styrke lokaldemokratiet og gjøre det enklere å engasjere seg i politikk.

Gi bydelene mer innflytelse

Bydelene har ofte lite de skulle sagt i avgjørelser av lokale saker som er viktige for nærmiljøet, som etablering av fortau, fartsgrenser, fartshumper og bilfrie soner rundt skolene. Innbyggerne og bydelspolitikere har ofte bedre kjennskap til de lokale sakene enn politikerne på rådhuset. Derfor vil vi gi bydelene mer innflytelse over slike saker, og prøve ut deltakende budsjettering i bydelene. Bydelsutvalgene skal få mulighet til å bestille tjenester og utredninger av kommunens etater og rett til å oversende saker med to tredels flertall til behandling i Oslo bystyre.

Kommunen må være åpen og demokratisk

Det er for vanskelig å engasjere seg eller sette seg inn i politiske prosesser, og det er tungvint å komme i kontakt med kommunen. Derfor vil vi styrke det deltakende demokratiet ved å opprette en veiledningstjeneste for innbyggere som vil ha hjelp til å fremme forslag og forstå saksgang og dokumenter. Det skal være full åpenhet om hvilke saker som ligger til politisk behandling. Saksdokumenter hvor offentligheten har rett på innsyn skal legges ut med fulltekst med en gang. Kommunen skal ha lavere terskel for å informere innbyggere om viktige saker som påvirker dem.

Kortere avstand mellom politikere og folk

Det må bli enklere å følge med på politiske prosesser. Derfor vil vi innføre lobbyregister for møter med politikerne og direktesende politiske møter på web-tv og arkivere dem på kommunens nettsider, både i bydelsutvalg og i bystyret. Vi vil sikre at Oslo lokalaviser har en sterk og uavhengig rolle. Politikere må ha et forhold til arbeidsoppgavene i kommunen. Derfor skal heltidspolitikere jobbe én uke i praksis hvert år ved en relevant arbeidsplass. Vi vil også gjennomgå lønnsnivåene til politikere med mål om å redusere lønnskostnadene.

Unngå konsentrasjon av uformell makt i kommunen

Kommunale toppledere innehar mye makt og forvalter mye tillit. De må ansettes på åremål, og kommunen må i større grad rekruttere ledere med erfaring fra utenfor kommunen til sine toppstillinger, for å unngå potensiale for korrupsjon og kameraderi.

Mer innflytelse til barn og unge

Barn og unge påvirkes av politiske beslutninger og det er et problem at de ikke får nok innflytelse i demokratiske prosesser. Derfor vil vi styrke unges perspektiver i politiske prosesser, innføre stemmerett til 16-åringer i lokalvalg, og opprette et eget barneråd, etter modell fra ungdomsrådet.

FNs bærekraftsmål 16: Fred og rettferdighet

Fremme fredelige og inkluderende samfunn med sikte på bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle og bygge velfungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer

OSLOMÅL 17: DEN BESTE BYEN FOR VERDEN

Oslo skal ikke bare være den beste byen i verden, men også den beste byen for verden. De siste årene har vi vist at Oslo kan være en rollemodell som går foran med radikal og nytenkende klima- og miljøpolitikk som gjør byene bedre å bo og leve i. Det må vi fortsette med.

Oslo skal gi miljøbistand til andre byer

Klima- og miljøkrisen er her. Der landene svikter, går byer som Oslo, New York, Paris, Buenos Aires, Lagos og Hong Kong foran. Oslos klima- og miljøsatsing har enda større verdi når våre løsninger deles med andre. Oslo skal derfor dele av vår kompetanse og prioritere å hjelpe andre byer med innføring av klimabudsjetter, fossilfrie anleggsplasser og omlegging av transport.

Støtte grønne frivillige organisasjoner

Frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle i klima og miljøarbeidet. Unge og gamle samler seg og står på for målene som landenes politikere setter, men ikke prioriterer. Oslo skal prioritere å styrke den grønne frivilligheten, slik at den nødvendige utviklingen tvinges fram..

Oslo skal være en fredsby med rom for debatt

Utviklingen av demokratier og fredelig samarbeid er truet av radikaliserings og nye former for propaganda og krigføring. Behov for dialog og samarbeid er stort. Oslo har gode tradisjoner for å være en møteplass for dialog. Derfor vil vi at Oslo skal stille opp som vertskap for aktører som ønsker å diskutere fredelige løsninger på voldelige konflikter. Vi vil støtte arrangementer som bidrar til mer diskusjon på tvers av historiske, religiøse og ideologiske skillelinjer.

Reelt samarbeid med byer i hele verden

Verden er mer enn New York, London og Silicon Valley, men i samarbeid ser Oslo oftest dit. Spesielt i byer i Afrika sør for Sahara og Øst-Asia ser vi nå en voldsom utvikling, som opplever de samme problemene og mulighetene som vi har hatt. Oslo skal derfor inngå forpliktende partnerskap med en by på hvert kontinent.

Bedre samarbeid og forbindelse med våre naboer

Oslo har mye felles med Gøteborg og København, men likevel glemmer vi ofte våre naboer i øst og sør. Oslo skal være en pådriver for enklere flyt av mennesker, varer og kunnskap på tvers av nabobyer på andre siden av landegrensene. Derfor vil vi ha et felles samarbeid med våre naboer om kollektiv og næringslivspolitik, og delta i alle relevante EU-programmer. Vi vil også jobbe for nattog mellom Oslo og Berlin og høyhastighetstog mellom Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger, Gøteborg, København og Stockholm.

FNs bærekraftsmål 17: Samarbeid for å nå målene

For å lykkes med bærekraftsmålene trengs det nye og sterke partnerskap. Myndigheter, næringslivet og sivilsamfunnet må samarbeide for å oppnå bærekraftig utvikling. Bærekraftsmålene skal fungere som en felles, global retning og prioritert innsats de neste 15 årene. Erfaring fra Tusenårsårene viser at denne typen målrettet innsats virker.